

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in praznike.

Isprazni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Čiščenje.

V Beogradu izhaja »Tribuna«, repitka radikalne stranke, izdajana od bivšega avstrijskega špijona. Tja-kaj se zatekajo izgubljeni politiki, kadar treba odložiti kakšno posebno hudobijo. Niti z očesom ne bi trenili, če jutri »Tribuna« pove, da so slovenski demokrati sami avstrijski špijoni in da sta dr. Kramer in dr. Zerjav pri belem dnevu umorila bivšega finančnega ministra Ninčiča ter ga oropala več milijard javnega denarja. Prinašamo vsebino »Tribune« napada, da označimo inspiratorja, ki se ga vidi iz vsake črke tega pamfleta.

Porabimo pa priliko, da načelno označimo stališče glede kritike državne uprave.

Naša država je v konsolidaciji. To ne gre brez težav in treba je potrpeti in potrpeti. Nobene stranke pristaja niso vsled upravnih težav toliko bili prizadeti nego naši, a stranka in njeni listi so opominjali k potrpljenju. Prišle so odredbe, ki se jim je od daleč videlo, da so nepremišljene. Vršila se je prava igra z našimi trgovci, carinske odredbe pa so pretile naravnost uničiti tudi vse produktivne sloye in spraviti konsumente v obup. Škipaje z zobmi smo gledali, kako nemške kro-ne dan na dan za dobra naša živila po odkritih in postranskih potih lezejo v Jugoslavijo. Med tem ko nisi smel izvoziti gnjivih gob da se ne »pokvari valuta«, smo dobili za 1½ milijardo novih kron v državo.

Nekaj časa smo molče gledali. Naši ljudje so pisali obupne memo-rande, depeširali in opozarjali. Vse to brez uspeha. Ta čas, ko so revnemu beguncu v Spiljah plenili ne-kolekované kro-ne, da »držimo valuto«, je na tistem ministru Ninčič dal uvoziti več sto milijonov teh kron le za to, ker se je zakasnil z državnim posojilom in še ni oskrbel surogat za krono. Edina agrikulturna dežela smo, izvažamo živila, ki so danes kakor zlato, a valuta se ne izboljšuje, temu-č glasom kurznih poročil pa da.

Ali smo smeli molčati? Prišlo pa je še huje. Naše vojaštvo ni dobilo prejemkov po cele tedne in julija cel mesec. Uradnikom dovoljene doklade se niso likvidirale kljub sklepom ministrskega sveta. Prišlo je do hudih posledic. Vzrok je bil v finančnem ministristvu. Glasno se mora zasmejavati, kdor čita Ninčičeve izgovore, da je deželna vlada zavirala prevzete slo-venskih vojakov. Pri nas ve vsakdo, da od 1. februarja 1919 stoji vsa vojska pod komando junaškega generala Srba in nima že pol leta deželna vlada posla z intendantom.

Kaj je sedaj patriotski? Ali da gledamo prekrižanih rok, kaj počenja finančni minister z državo ali da iz-pregovorimo? Dolžnost proti dr-

žavije, da kritikujemo te hibe, ki jo lahko uničijo. Ničič se skriva se-daj za Srbstvo in bi rad pokril svojo goloto s srpsko trobojnico. Kdor njega napada, ščuva proti Srbstvu, to je ter-ror njegove obrambe.

Mi smo na stališču, da so v enotni državi kritiki izpostavljeni vsi brez razlike. Kar je gnjilo in nesposobno, to mora pasti. Ninčičeva nesrečna politika in njene posledice zlasti pri vojaštvu, so bile v stanju, da izkopljejo prepada med nami. Zato smo se pravočasno obrnili proti njej. Izboljšati treba upravo in jo izčistiti.

Položaj naše stranke v teh borbah je skrajno težaven. Naša prva dva državna funkcionarja pristaja JDS mi-nister dr. Kramer in podpredsednik dr. Zerjav stojita neprestano kakor med dvema ognjema: Ljubzen do države veli energično borbo za uredbo uprave, a lastne pristaje treba neprestano opominjati, naj posameznih nezdravih pojavov ne zamenjajo z državo, še manj pa s plemeni našega naroda. To delo vrši tudi naša žurna-listika. Slovenci smo žilavi. Samo in-teresa celokupne države in vsega naroda v obeh bomo sodelovali na procesa čiščenja naprej brez ozira na levo in desno.

Ceško-poljska pogajanja v Krakovu.

Dne 21. julija so se v starodavni magistratni dvorani krakovski na po-svetovanje sestali Čehi in Poljaki, da na domačih tleh rešijo vprašanje, ki ga v Parizu niso mogli rešiti. Gre za to, čigava bodi bivša avstrijska Sle-zija, čigavo tako zvano tešinsko sle-zijsko okrožje, ali in kako naj se to okrožje razdeli.

Ozadje tem pogajanjem ni kaj prijazno. Začetkom tega leta je nastala v Sle-ziji celo češko - polska fronta ter je morala antanta poseči vmes, da je preprečila nadaljnje prelivanje češke in poljske krvi. Nato se je vzne-mirjenost nekoliko polegla. Poljski mi-nistrski predsednik Paderewski je šel osebno v Prago, da z Masarykom spravi afero v pravi tir. Končno se je posrečilo (zdi se, da so to želeli Pol-jaki) sklicati češko in poljsko komi-sijo v Krakov. Člani obeh komisij so po večini lokalni faktorji, dobri pozna-vatelji pokrajinskih razmer, a vmes so tudi politiki, s poljske strani na pr. prof. Grabski in poslanec Dašinjski, s češke šef - redacteur »Nar. Listov«, Fr. Sis. Udržal, dr. Vrbensky in dr. Štěpánek.

Dosedaj je bilo 7 plenarnih sej; končno sta se volila pododseka, a tu se je spoznalo, da delo ne more napredovati, če obe delegaciji ne stopita v ožje stike s centralnima odgovornima vladama, zlasti z vnanjo politiko Pra-ge oziroma Varšave. Radi tega so po-gajanja sedaj prekinjena; poljska de-

legacija je odšla v Varšavo, češka v Prago.

Razlika češkega in poljskega na-ziranja je načelna. Čehi pravijo: Sle-zija je bila v zgodovini večinoma del češke države in bi s tega stališča vsa Sle-zija morala pripasti českoslo-vaški državi; vendar so pripravljeni na kompromis, a pri kompromisu jih vodijo gospodarski oziri, zlasti potre-ba premoga, češ, zakaj naj bi Poljaki imeli 96% slezijskega premoga, a Čehi samo 4%; mislijo pa tudi na svojo že-lezniško zvezo s Slovaško; skratka, Čehi poudarjajo, da mora država biti taka, da »zadostja sama sebi«. Po-ljaki stojijo na etnografskem stališču ter zahtevajo, naj se v tešinskem okro-žju izvede plebiscit. Kakor je iz tega razvidno, naglašajo Poljaki samoodločevanje naroda, Čehi pa se skli-cujejo na zgodovinske, zlasti na geo-grafsko - gospodarske momente, plebi-scitu najbrž ne zaupajo.

Dobro je, da se krakovskih pogajanj ne udeležujejo le lokalni politiki. Če o takih stvareh govorijo ljudje, ki so — bi rekel — osebno prizadeti in pre-sojajo vse le z vsakega stališča, je malo verjetno, da se zedinijo. V slezijskem vprašanju ne gre le za to, ali bo več vasi čeških ali poljskih (to je med nami Slovani končno vse eno), ali bo ena država imela malo več premoga ali manj; gre marveč tudi za to, ali bo razmerje med češkim in poljskim narodom trajno pri-jateljsko ali ne, ali bodo slezijski dogodki ostavili razdraženost in mr-žnjo v dušah ali ne. Da sedaj eksistira taka raztrpčenost na eni in na drugi strani, to dobro čutimo; treba je le čitati češke časopise ali privatne do-pise iz Poljske. To duševno razpolo-žje bi obema državam v bodočnosti lahko prineslo neizmerno škodo. Češka je obkrožena od neprijateljskih narodov, Nemcev in Madžarov ter bo zemljepisno tudi ločena od Jugoslavije. Ali v tem položaju ne vidi, kaj ji je lahko prijateljska Poljska? Čehi očukajo z Ukraino in mislijo preko Ukrajine pač na Rusijo; toda ta stran je sedaj še nejasna, razen tega je pod-piranje Ukrajinstva v mnogoterem oziru nesimpatično.

Možje s širšim in daljšim politi-čnim pogledom spričo tega v tešinskem sporu nikoli niso videli vzroka za res-ne konflikte med Poljaki in Čehi. Po pravici je Kramář nekoč rekel, da je vse eno, kateremu narodu pripada to ali ono slezijsko selo, in Glombinjski je lani na shodu v Krakovu, kjer je neki Slezijski ostri govoril proti Čehom, mir-no izjavil, da bodo Poljaki to stvar s Čehi čisto bratski uredili.

Mi Jugoslavlani iskreno želimo, da bi Čehi in Poljaki šli za takimi svojimi možmi. Želimo to, ker kot tretji zavez-nik lanske slovenske trozveze odkrito-srčno želimo trdno bodočnost enemu kakor drugemu slovanskemu narodu;

vemo pa tudi, da je naš lastni, jugoslo-vanski interes, da sta ne le češka in poljska država v formalno korektnih medsebojnih odnosih, ampak da sta si oba ta naroda toplo vdana; le v taki vdanosti narodov vidimo jam-stvo bodočnosti. Zares sramota bi bila, če bi Čehi in Poljaki, ki so lani z nami vred zborovali v Pragi in v Telči na Moravskem in v Ljubljani, se letos v Krakovu razšli infektis rebus ali celo s kaljo mržnje v srcih... Male stvari je treba podrežati velikim ciljem.

Najsi bo kakorkoli, uloga naše države in našega jugoslovan-skega naroda je sedaj in bo v bližnji bodočnosti, da spravimo v harmonijo, kar je tam gori na severu razzvenelo v neprijetno disharmonijo in da stem obdržimo in utrdimo temelje srednjeevropski slo-vanski politiki. Moji poljski pri-jatelji mi pišejo, da takega posredova-nja pričakujejo od nas, da bo ta naša uloga »svetel list v zgodovini slo-vanski«.

Zakaj nima naša država še nobenega diplomatskega za-stopstva na Poljskem?

Dr. Fr. Ilešič.

Prof. — YMOB:

Ruski boljševizem.

VIII.

Kako dosegajo boljševiki moč.

Meseca avgusta 1917 je smatrala provizorna socijalno - kadetska vlada boljševiško nevarnost za odpravljeno in je izpustila vjete vodje iz ječe. To je bil težek pogrešek: boljševizem, ki se ga je smatralo za mrtvega, se je še naprej zajedal v vojsko. Klic po močnem možu, po diktatorju, ki naj bi rešil Rusijo, je zadosti jasno odmeval na moskovskem »državnem posvetu« dne 25—28. avgusta, t. j. nekem nasilnem parlamentu, sestavljenem iz zastopni-kov vseh strank. Toda kdo naj bi to bil? General Kornilov, novi vrhovni poveljnik ruske vojaške sile? Ali zma-govalec pri Lucku, general Kaledin ki se mu je bilo radi njegovega reak-cionarnega mišljenja odvzelo povelj-stvo armade na fronti, kateri je bil po-tem od svojih konservativnih koza-kov izvoljen hetmanom, Ali naj bi bil slavni vojaka nepremagljivega črnomo-rskega brodivoja, admiral Kolčak ali premierminister v govoru Kerjenski? Vsi ti so imeli svoje pristaje, toda nih-če izmed njih ni imel resnične moči. To je imel samo Tartar Uljanov-Ljennin, ki je bival skrit v neki petro-grajski kleti in čakal trenutka, da na-stopi znova in — si prisvoji oblast. In

ta trenutek je prišel nepričakovano hi-tro. Vojaško neopravičljiva prepusti-tev Južne Livlandije z važnim prista-niščem Rigo v prvih septembarskih dnevih 1917 so napotile vrhovnega po-veljnika generala Kornilova, da je di-rigiral večje množine čet na sever, da bi obvaroval tedaj resno ogrožen Pe-trograd in njegovo zalodje enake usode. To postopanje energičnega, vobče priljubljenega generala so zaznamova-li boljševiki kot početek protirevolucije. Kerjenskega dvoreznz vedenje na-pram Kornilovu je ostalo v javnosti nepojasnjeno, vsekakor pa je izgubil Kerjenski pri tem zaupanje širših kro-gov, Socijalnodemokratski — menjšev-ski komite petrograjskega delavskega in vojaškega sovjeta, ki se je bal vo-jaske diktature Kornilova, se je obrnil v svojem strahu po pomoč do svojih nasprotnikov, boljševikov. In ti so po-magali hitro in temeljito. Poslali so številne izkušene agitatorje proti pri-hajajočim Kornilovim naskakovanim četam, ki so stale že v neposredni bli-žini Petrograda. Boljševiškim agita-torjem se je posrečilo, vojaške uveriti, da je Kornilov »buržuj« (bourgeois), ki hoče odvzeti kmetom zemljo in pro-stost in jih pošiljati pod vodstvom zemljskih posestnikov — oficirjev še naprej v popolnoma nesmiselno vojno.

Cete so zapustile svojega generala, ki se je bil zatekel v glavni stan v Mohi-lev, kjer je bil aretiran. Tako so opravi-li boljševiki kot bi trenil s pošastjo protirevolucije in zahtevali s pravico zmagovalca oblast. Dne 15. septembra so postavili svoj državni program v petrograjskem delavskem in vojaškem sovjetu na glasovanje in tisočglava množica je prerjavela opominjajoči glas svojega predsednika Čehidzeja-Menševskega oblastniki, ki so »kontro-lirali« dotedaj menjajoča se ministr-stva in vodili »mase«, so videli, da se jim je izmuznila oblast iz rok. Niso znali boljšega, kot povabiti zopet en-krat »družabne sile« (obščestvennija sily) na nov govorniški turnir v glavno mesto, ki naj bi pod imenom »demokratska konferenca« (demokratič-skoje sobranije) končno »rešila vsa vprašanja«.

Koncem septembra je otvoril Čehidze to »konferenco«, zborovanje 1500 zastopnikov najrazličnejših organizaci-j, Kar se je pripovedovalo na nešteti kongresih od marca 1917, dalje že do priskutnosti, se je še enkrat ponovilo. Ali kot na »državnem posvetu« v Mo-skvi, tako se je tudi tukaj vsa močnost izžarjavala v obojestranskih obdolžit-vah. Mej tem sta prešla v zadnjem me-secu Riga in Jakobstad, najvažnejši točki na Dvini (Zapadna Dvina) v sovražne roke: vojaški položaj je bil še žalostnejši kot pred mesecem. Bolj-

LISTEK.

Najnovejši zakoni odnosno projekti o volilnem redu.

Za našo konstituanto se pripravila volilni red, po katerem naj se volijo zastopniki, ki bodo dali legalni temelj naši državi.

Zato je gotovo zanimivo za vsa-kega, da se upozna z najnovejšimi vo-lilnimi redi, ki nam pokažejo, koliko je ta stroka v zadnjem času napredova-la z duhom časa.

1.) Projekt volilnega reda, ki ga je predlagal letos poslanec Charles Benoist v francoski zbornici ima pri-lično sledeče glavne določbe.

Cela država se razdeli na 52 vo-lilnih okrožij, od katerih voli vsako po nekoliko poslancev. Vsega skupaj se voli 580 poslancev. Vsako volilno okrožje voli na 70.000 prebivalcev francoske narodnosti po enega poslan-ca in v vsakemu odlomku od 20.000 se dodeli še en mandat.

Glasuje se po kandidatih listah in sicer na podlagi proporcionalnega sistema in kolikor mogoče velikih vo-lilnih okrožij. Glasovanje se vrši po

listkih, ki se tiskajo na državni strošek.

Kandidatno listo predloži 200 vo-lilcev enega volilnega okrožja. Vsak volilec ima samo en glas in to za eno listo v volilnem okrožju. Toda on lahko odda svoj glas kandidatu, ako želi, da bi bil ta izvoljen, in to na ta način, da počni krog ki se nahaja na listi pri imenu dotičnega kandidata. To je takozvani glas s preferanco (vote de preference).

Število glasov s preferanco in število glasov brez preferance tvorijo število vseh oddanih glasov, katere je dobila ena lista. Razdelitev mandatov med posamezne liste se vrši po d' Hondt-ovem sistemu t. j. celokupno število vsake liste se deli najprej z 2, 3, 4 itd. in tako izračunani količniki (kvocijenti) se napišejo po redu veli-kosti in sicer toliko količnikov, kolikor je treba izvoliti poslancev v dotičnem volilnem okrožju. Najmanjši od teh količnikov, ki odgovarja zadnjemu mandatu v dotičnem volilnem okrožju, vzame se kot volilni količnik (volilno število). Vsaki listi se dodeli toliko poslanskih mandatov, kolikor-krat je ta volilni količnik zapodačen v celokupnem številu oddanih glasov za dotično listo.

Kot primer vzemimo liste stranke A, stranke B in stranke C. Volilno okrožje voli 5 poslancev. Volilni količ-

nik dobimo, da delimo skupno število glasov vsake stranke najprej z 2, po-tem 3 itd.

A	B	C
6000	3000	2000
3000	1500	1000
2000	1000	666

Volilni količnik je tedaj 2000 in vsled tega dobi stranka A 3 mandate, stranka B 1 mandat in stranka C 1 mandat.

Razdelitev poslanskih mandatov med kandidate ene liste se vrši na ta način, da se od števila oddanih glasov brez preferance, dokler se to število ne izčrpa, vzema sukcesivno število, katero je potrebno, da dobi, ko se to število doda skupni svoti glasov s preferanco, katere so kandidati iz do-tične liste dobili, vsak od kandidatov od dotične liste volilni količnik. Po-tem se dodeli mandat od števila onih mandatov, ki pripadajo na dotično li-sto, onemu kandidatu, kateri ima naj-večje število glasov po gori navede-nem načinu.

V poljansko naj služi sledeči prak-tični slučaj. Volilno okrožje voli 5 mandatov.

Stranka	A	B	C
	130.000	120.000	100.000
Količnik	= 70.000		

Lista A je dobila brez preferanse 80.000 glasov s preferanco 50.000 glasov

Od liste A	dobi kandidat
M 10.000	60.000 = 70.000
N 12.000	40.000 = 52.000
O 8.000	20.000 = 28.000
P 20.000	= 20.000
R —	—

Od števila brez preferanse 80.000 se vzame za mandat M 20.000 v svrhu dopolnitve števila 50.000 do višine ko-ličnika, tako da znaša ostanek pri kan-didatu M vseh glasov brez preferanse po odbitku odzvetih 20.000 samo še 60.000. Ravno isto se ponavlja pri kan-didatu N, za katerega se more tudi od-zvzeti od ostanka 60.000 20.000 v svrhu popolnila 50.000 brez preferanke do višine količnika, ki znaša 70.000. Isto se ponavlja pri kandidatu O; pri kandida-tu P je že izčrpano število glasov brez preferanse. Ako ponovimo, je dobil kan-didat M 10.000 glasov s preferanco, 60.000 glasov brez preferanse, tedaj skupaj 70.000 glasov. Kandidat N 12.000 glasov s preferanco in 40.000 glas-ov brez preferanse, tedaj skupaj 52.000 glasov. Kandidat O 8000 s pre-feranco in 20.000 brez preferanse, tedaj skupaj 28.000. Kandidat P 20.000 glas-ov s preferanco, brez preferanse no-benega, tedaj skupaj 20.000 glasov. Kandidat R nobenega. Na ta način se dodelijo mandati, ki pripadajo na to listo, po višini ravnokar navedenih re-zultatov.

2. Zakonski projekt volilnega reda.

predlaganega od parlamentarne komi-sije v francoski zbornici dne 19. de-cembra 1917. Ta zakonski projekt je bil sprejet v francoskem parlamentu. Ravnokar navedeni volilni red je kom-biniran sistem iz majoritetnega in pro-porcionalnega sistema.

Cela država je razdeljena na 97 volilnih okrožij, od katerih vsako voli na 35.000 prebivalcev francoske narod-nosti enega poslanca. V slučaju odlom-ka nad 37.000 se pridene še eno poslan-sko mesto. Vsak departement voli eno volilno okrožje in najmanj tri poslance.

Nobeno volilno okrožje ne more voliti več kot 10 poslancev. V tem slu-čaju se okrožje deli na dve volilni okrožji.

Kombinacija tega sistema obstoji v sledečem. Najprej se smatrajo za izvo-ljene oni kandidati, kateri so dobili ve-čino glasov. Če ni dobil nobeden od kandidatov absolutne večine, ali so jo dobili samo nekateri in je ostalo še ne-popoljenih poslanskih mest, odnosno da se morejo nekateri poslanci še vo-liti, tedaj se pristopa k proporcio-nalnemu sistemu, in sicer s pomočjo volilnega količnika. Vsaki li-sti se da toliko poslanskih mest, kolikorkrat je volilni količnik zapodačen v povprečnem številu (moyenne) oddanih glasov.

Povprečno število vsake liste dobi se na ta način, da se celotno število

ševiki so predlagali, da naj se takoj prične pogajanja z Nemčijo. Predlog se je odklonil. Dočim so se pa kadeti in socialni demokrati (menševiki) pogovarjali za centralistično vladno obliko v Rusiji, so izjavili zastopniki Malorov, Poljakov, Estonev, Letov (Lajtyš) itd., da bi privolili le na podlagi samoodločbe narodov v vsotavitev ruske federativne republike. Boljševiki so obljubili vsem tem »tujim narodom« brezpogojno podporo pri udeležitvi te najprimitivnejše človeške pravice. Končno se je izvolil »demokratski svet«, ki naj bi pojasnil vsa neresena vprašanja in sčasoma vsotil temelj »predparlamentu«, ki bi se moral sestati po treh tednih in dobiti formulo rešitve Rusije. Kerjenski je končal šestdnevno besedno bitko z besedami: »Kdor bi se dotaknil proste ruske republike, bo moral občutiti vso moč revolucije.« Kerjenski je stvaril peti kabinet s pritegnitvijo kadetov in »demokratski svet« ga je tudi potrdil.

Nebrižajoč se za vse govore, sklepe in ukaze prestolice nadaljeval se je razkroj fronte, vojske in države. V vsakem kotu države je zasedal kak delavski in vojaški svet, ki je samolastno vladal, odredil hišne preiskave, aretacije in usmrtnice, rekviriral živila in dragocene stvari, pobiral davke, nalagal kontribucije in si nakazoval za to »delo« visoke plače. In kake vrste ljudje so tvorili te »svete«? Poleg posamičnikov, ki so v boju za osvoboditev domovine veliko in težko trpeli v sibirskih rudnikih, sedijo v visokem svetu roparji in tatovi, ki jim je revolucija razdrola vrata jetnišnic, in po večini najhujši biriči strnoglavljenega carizma, prejšnji špicliji, orožniki, rablji, ki so se pred kratkim v preiskovalnih sobah tajne policije z gumastimi biči izsiljevali priznanja. In vsi ti temni poštenjaki v delavskih in vojaških svetih so bili boljševiki.

Dne 20. oktobra v Petrogradu odprti predparlament je stal pod utisom panike, ki jo je povzročila izpraznitev otoka Oesel v Vzhodnem morju. Boljševiki so predlagali, naj se takoj sklene mir, pa se jih zopet ni poslušalo in so zato zapustili pod vodstvom Trockega predparlament, ki je razpravljala dva dolga tedna o reviziji vojnih ciljev, o najboljšem načinu rešitve agrarnega vprašanja in vodstvu tvornice po delavskih odborih. V obojestranskih obdobjih so se končno govorniki izravnali. Istosčasno je zboroval v Moskvi nek nasprotni predparlament pod imenom »konferenca meščanskih strank«, ki ga je bil sklicel zadnji predsednik dume Rodzjanko. Na tej konferenci so si bili edini v obsojanju Kerjenskega vladarja in sovjeta, sčasoma pa so si bili tudi svesti popolne nemoci.

Ljeningov čas je bil prišel. Konec oktobra se je zopet pojavil v javnosti, obdan z dobro oboroženo telesno stražo. Izjavil je, da zamore rešiti Rusijo samo ustaja in revolucija, da je Kerjenski izdajca, ki hoče predati Petrograd Nemcem. Petrogradski polki so po večini nastopili za boljševizem in istosčasno vsi številni dezertirali s fronte. V nekem »vojaškem komiteju«, obstoječem iz zastopnikov skoraj vseh delov petrogradskih čet, si je vstvaril Ljening neke vrste vojnega ministarstva. Dočim je Aleksander Feodorovič Kerjenski študiral svoje govore v krasnih apartamentih Aleksandre Feodorove, zimskega dvorca na Nevi, je postavil Ljening svoj glavni stan pet kilometrov od tu v krasnih prostorih slavne instituta Smolny, nekdanjega samostana, sedaj višje šole za plemiške deklice. Revolucionarna vlada v krasni carski palači izda dobre volje zanesljivim četam na fronti in petrogradski okolici po velje na pohod, Kerjenski pa se pelje pri-

hajajočim četam nasproti, da jih popelje osebno v boj proti Ljeningu, ostali ministri organizirajo mejno obrambo simskega dvorca in čakajo zavestno toda brezdelno dogovore, ki imajo priti. Pasivno vedenje »revolucionarne« vlade daje dosedaj boječa se obotavljajočim boljševikom pogum. Prvih oktoberskih dni sklicuje Ljening brzo odločen svoje oborožene delavke trupe in boljševiško-nacionalne polke k Institutu Smolny in zasede tekmo malo ur redakcije, banke, kolodvori, centralni poštni urad, mornarični dvorec, kjer ima sedež parlament. Nato se začne nekoliko pleniti. Proti dobro opremljeni posadki zimskega dvorca odpošlje Ljening svoje najboljšie agitatorje, ki imajo vseh, da zapustijo čete trumoma »revolucionarne« vlade in se vrnejo v svoje vojašnice. Samo en ženski bataljon in junckerji (tako se nazivljejo v Rusiji redni gojenci vojnih šol) ostanejo še v obrambo obširnega poslopja, proti kateremu prične ob 8. uri zvečer nacionalni polki ljut ogenj iz strojne. Mladim vojščaki branijo umno in hrabro brezglave ministre, dokler ne prispejo polnoči iz Kronstadta križarka »Avrova« z več torpednimi čolni in začne bruhati svoje 15cm granate v carski dvor. Ob 3. uri zjutraj je odpor zlomljen; cela »revolucionarna« vlada (z izjemo Kerjenskega) je bila ujeta in prepeljana v trdnjavo Petro-Pavlovsk k prejšnjim carjevim ministrom. Kerjenski pride s svojimi četami prepozno.

Nova ruska vlada s Tartarjem Ljeningom, polkurnim Trockim in židom Lunačarskim na čelu naznani zmago z brezličnim brojavom na vse strani. Frontnim četam se prepusti na izbiro: ali naj priznajo nove oblasti ali pa se jih izstrada s tem, da se jim ustavi vojski transporti. Z grozo, skritim z zobmi in stisnjenimi pesti v žepu sprejme ljudstvo širne Rusije, države neke posebne lepote in sedaj tako težko preizkušene, na znanje te toliko obsodene in zaničevane pojave. Moskva si upa ustaviti se povelju boljševikov. Junckerji in dijaštvo zasedejo Kremlj, stari carski grad. Boljševiške čete, sestavljene iz vojakov, ki so zapustili svoje prapore, in nemških ujetnikov, obstranjujejo grad z raznih strani, največkrat pogrešijo, pri čemur moskovski mestni očetje, naj se preneha z bojem, da se obvaruje Kremlj popolnega porušenja. Hrabrim branilecem se je obljubil prost odhod z orožjem v roki. In končali so boj, morali pa so kljub temu položiti orožje in zmagovalci so jih po večini potem poklali v krvotilju na način, ki se ne da popisati.

Vi ljubi, dragi, krasni mladeniči, dolgo smo vas objokovali; tudi sedaj, ko pripovedujem o vas dobrih Slovanom v daljni deželi mi zalivajo solze oči. Prisegamo vam: dokler živi še volja v nas, dokler čutijo še naši otroci slovanstvo, to se pravi slavno, — naj nas vaša kri opominja, da zastavimo celi svoj jaz, da postane, bo in ostane ruski Kremlj in vse dežele, ki so se tekom stoletij zbrale okoli njega, zopet čisto ruski, da ne sme biti v državi Rusov mesta in možnosti eksistence boljševiškim fanatikom in roparjem, in naj prihajajo odkoderkoli.

Oktoberskih dni 1917 so si uropali trpijo mnogo sosedne hiše. Takrat zasedejo bele garde ceste, ki vodijo do Kremlja. Porušena pet in šestnadstropna ogromna poslopja na Tverskom Boulevardu, na Povarskaj, na Nikitskaj in mnogih drugih krajih pričajo še danes o ljutosti, s katero se je bojevalo. Devetega dne, ko se je zdel boj za boljševike brezupno izgubljen, otvorilo je iz varne daljave 15 težkih topov, katere so posluževali nemški topničarji, ogenj na Kremlju. Ti so z gotovim ciljem — imeli so pač vaje v rušenju stolpov — razbili slikovite stolpe sta-

rega carskega gradu, katedralo s slatimi kupolami, kjer so se kronali ruski carji, in še mnogo drugih priš mož in veličine ruske države. Neslomljena pa je bila volja hrabre posadke, braniti Kremlj še nadalje. Tu so nasvetovali boljševiki vladno oblast.

Politične vesti.

— Kaj bo torej s Reko? LDU Lyon, 3. avgusta. (Brezlično.) Kakor poroča »Petit Journal«, se bliža reško vprašanje svoji končno veljavni rešitvi, ki bo vsestransko zadovoljevala. Ljst pripominja, da je Tittoni dokazal svoje spravično stališče s tem, da je sprejel predloge, ki vpoštevajo interese obeh prizadetih strank. Tittoni odputuje v kratkem v London, da se sestane z Lloyd Georgem. Kolikor je bilo mogoče doznati o načinu sedanje rešitve reškega vprašanja, se bo nameravana ureditev izdatno razlikovala od dosedanjih predlogov. Reka dobi poseben statut, ki bo vpošteval italijansko občutljivost. Na podlagi tega statuta bo luka mogla služiti kot izhodišče k morju tudi Jugoslaviji. Ne namerava se ustvariti kondominij in tudi ne posebna luka za nobeno obeh interesiranih držav. Jugoslovanci bodo deležni vseh potrebnih ugodnosti, ki jim bodo zajamčile prostost trgovine glede uvoza kakor tudi glede izvoza.

— Napadi »Tribune« na ministra dr. Kramerja in »Slovenski Narod«. Beograd, 6. avgusta. Današnja »Tribuna« se v dolgem članku zaletava v ministra dr. Kramerja in »Slovenski Narod« ter izvaja med drugim: »Ta mala stranka takozvanih slovenskih liberalcev, ki se zbira okrog »Slovenskega Naroda«, ki pa nima nikakega zasluge v narodu, bi rada dvignila svoj politični vpliv z nedopustnimi mahinacijami, da bi dosegla to, kar ji narod sam ne more dati. Objektivni poznavalci razmer v Sloveniji trde, da pri bodočih volitvah ta stranka ne more dobiti več kot 1 mandat. Kljub temu se ji je z raznimi trikmi, ki so danes v demokratskih krogih običajni, posrečilo spraviti v parlament 8 svojih poslancev, v sed česar je dobila tudi oboje v vladi svojega zastopnika: dr. Kramerja, ministra za ustavno reformo. In ne samo to. V trenutku, ko se je narod nahajal še v deliriju vsled radosti, ker se je otreles jarma avstrijskega režima ki ga je skozi stoletja tlačil k tlom, ko je ta narod sprejel z odprtimi rokami vsakega svojega sina, ne vprašujoč, kaj hoče in kakšen je, v tem trenutku se je posredno tej stranci spraviti svojega človeka v predsedstvo pokrajinske vlade, od koder z virtuozičnostjo eskamoterja izkorišča vsak moment v svojo materijalno in politično korist. Tej stranci se imamo zahvaliti, da v Sloveniji še obstaja zasebna — pokrajinska vojska — ki se do zadnjega zdržava iz skupnih sredstev naše kraljevine, ki pa se nikakor neče združiti v enotno organizacijo. To je bilo doslej nemogoče samo vsled raznih liferantov in političnih korov »Slovenskega Naroda«, ker se ta bančno-liferantska kompanija ni strasila trošiti državni novce, pač pa se brani državne kontrole. — Zadovoljna z uspehi prvih dni obstoja naše države, katerih ta stranka niti pričakovala ni, pričela je iskati razne zveze z drugimi sličnimi »prijatelji« in bila je jako iznajdljiva pri iskanju raznih sredstev in načinov, s pomočjo katerih bi si ohranila in še povečala svoj politični vpliv. V enem oziru jim gre vsa hvala in to je: kako znajo dvigati eden drugega s hvalo do neba. Vse to gre popolnoma po načrtu. Vsi politiki te stranke so »sijajni«, vsak od njih je »talent prve vrste«. Za dr. Kramerja n. pr. trde, da je državnik, kakor ga Evropa še ni rodila, a za brata dr. Kramerja, da je »zvezda« na finančnem polju. Legendarni naivnosti gotovih

ministrov, ki nikdar niti sanjali niso, kaj se skriva za temi »talenti«, se je zahvaliti, da sede pristati te stranke danes na najboljših mestih po akoraj vseh ministrstvih. Mesto sijaja, katerega bi naj razširjale te »zvezde« med nami, pa razširjajo le mrak. Vsi ti strokovnjaki se odklikujejo a popolnim nepoznanjem poslov, ki so jim poverjeni. V ostalem se ti ljudje tudi nikdar niso skušali vživeti v položaje, da bi delali in kaj izdelali, ampak tvorijo samo stražo, ki je potrebna, da bdi nad interesi njihove politične grupe. In ravno te dni, ko je nastala kriza v vladi, že so ti glavari slovenskih liberalcev skoro polnoštevno zbrani v Beogradu, kjer stikajo po ulicah, če bi se morda ne dalo kaj vjeti v tej kalni vodi. — Mi ne bi izgubljali besed o tej zadevi, če ne bi ti gospodje z lepim obnašanjem trosili ljudstvu pesek v oči in če bi ne bil zakričal »Slovenski Narod«, kako se hoče tu v Beogradu oškodovati življenske interese slovenskega naroda, a kadar ta gospoda z intrigami, a še bolj s šepetanjem od ust do ust pričenja agitirati med ljudstvom in trositi izmišljotine, samo z namenom, da Srbijo ogoljufajo, potem ne smemo brez ugovora trpeti, da nadaljujejo ti destruktivni in antidržavni elementi svoje delo. O tem delu pa bomo poročali v prihodnji številki. Tako izgleda »polemika«, ki jo v beograjskem revolverju pišejo neodgovorni ljudje po inspiraciji odgovornih. Članek ponavlja vse one bedarije, s katerimi se je branil in nas napadal G. Nintić, na podlagi informacij, dobljenih pri svojih zaveznikih v Ljubljani.

— K ministri krizi. Najprej je bilo negotovo, ali bo g. Protić v resnici demisijski, potem pa, ali bo njegova demisijska sprejeta. Oboje se je zgodilo. Pričela so na to pogajanja in posvetovanja in najverjetnejše kombinacije so se širile. Jasno je, da mora vsaka vlada, ki pride, biti sestavljena na temelju koalicije. Ponovimo številke narodnih zastopnikov: Demokratov je 113, h katerim je treba pristeti še 10 Črnogorci, ki so izgubili svojo solidarnost z demokrati. To da 123. Radikalcev je 70, Narodni klub šteje 26, Jugoslovanski 19 poslancev. Razven teh so še manjše skupine, namreč 13 socialdemokratov, 6 radikalnih in 5 demokratskih disidentov. Ribarčeva skupina šteje 6 poslancev, 5 pa skupina Bunjevcev in Slovkov; končno je 14 divjakov, ki ne pripadajo še nobeni skupini in se nahajajo večinoma izven države, (med njimi je minister zunanjih zadev in predsednik Jugoslovanskega odbora dr. Trumbić), dočim je 10 mest še praznih. Skupaj je 287 mandatov, večina mora šteti torej vsaj 144. Ako se koalirajo radikalci z Narodnim klubom in Jugoslovanskim klubom, bi šteli še le 115, nasproti pa štejejo Demokrati sami 123. Računski eksperiment postaja še težji, ako se pomisli, da je Narodni klub razcepljen in da polovica njegovih članov na noben način ne bi hotela zajednice z radikalci, ki so preveč kompromitirani. — Kakor se je po dosedanjih razgovorih ugotovilo, se brez demokratov in proti njim vlada ne bo postavila, ker je to nemogoče. Kdo bo z demokrati v koaliciji, se bo videlo v prihodnjih dneh. Približno v enem tednu se bo stvar izčistila. — G. Protić in radikalci, ki so že med vojno igrali dokaj čudno in jugoslovanski misli škodljivo vlogo, gre zasluga, da so razvneli iz strankarskih in samopasnih ozirih strasti in borbo v trenutku, ko padejo v Parizu zadnje odločitve o naši bodočnosti, ko gre za naš dostop na morje in za naša težka plačila v bodočnosti. V tem trenutku se stranka peha za premoč, za razne važne resore, kakor prezidij, notranji, finančni in trgovski portfelj, a druge stranke bi rade z njimi v koalicijo. Začetek našega političnega življenja je žalosten za ves narod in slabo znamenje za bodočnost. Ako hoče narod dobro upravo, bo moral te elemente pognati. Tudi sedanja ministrska kriza je korak k temu čiščenju. Demokrati zro z zaupanjem v bodočnost. Za nami je vse, kar je v državi dobrega. Brez nas se da sestavljati koalicija, vladati se pa brez nas ne da. Vladati, — pomeni upravljati državo.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

POZEN SKLEP.

LDU Beograd, 5. avgusta. V ministru za pošto in brzojavo je odločeno, da se nabavi potrebno telefonsko in brzojavno gradivo. Posebna komisija bo v to svrhu odpotovala na Francosko in Anglesko.

ČIŠČENJE.

LDU Beograd, 5. avgusta. Sodišču v Kraljivici je izročeni v preiskovalni zapor 20 tamošnjih meščanov, ki so za časa vojne pomagali sovražniku.

PROMET SE POPRAVLJA.

LDU Beograd, 5. avgusta. V nedeljo ob 12. je došel v Beograd prvi vlak iz Nije.

OSJEŠKO GOSPODARSKO DRUŠTVO.

LDU. Osijek, 5. avgusta. Včeraj je bila tukaj glavna skupščina slavoskega gospodarskega društva, ki je potekala zelo burno. Padlo je v oči, da so se skupščine udeležili skoro vsi slavoski veleposelniki. Skupščine se je udeležil tudi minister za agrarno reformo dr. Poljak. Posebno pozornost je vzbudila točka dnevnega reda: Poročilo preiskovalnega odbora o poslovanju starega odbora. Preiskovalni odbor je poročal skupščini o nekorektnostih, ki so se tekom debate razbistrile. Posebno živahnost je izzvala razprava o manipulacijah s spirinom in bencinom. Končno je skupščina sklenila, da se vsa stvar izroči sodišču. Na skupščini je govoril tudi minister dr. Poljak o reviziji segregacij.

Slovenski svet.

SLOVAŠKA MATICA.

Turčanski Sv. Martin, 5. avg. (ČTU.) Danes se je svečanostno otvorila Slovaška Matica, ki so jo Madžari zatirali. Svečanosti je prisostvovalo več ministrov, med njimi minister za Slovaško dr. Šrobar, predsednik narodne skupščine Tomašek, general Mittelhauser, več vseučiliških profesorjev, ruski zastopnik dr. Vergun in drugi. Pokroviteljstvo Slovaške Matice je prevzel predsednik republike Masaryk, predsedniki pa so Viktor Osvald, minister dr. Šrobar, Hvezdoslav in Matuš Dula.

Zavezniki.

STAVKE ŽELEZNIČARJEV V AMERIKI.

Delavci v želez. delavnicah v Chicagu so 5. t. m. napovedali stavko. V mestu Chicagu stavlja 400.000, v okolici 30.000 delavcev. Železničarji stavkajo tudi v južno vzhodnih državah, nadalje v Bostonu, Filadelfiji in drugih važnih središčih.

Mirovna konferenca.

MIR MED NEMČIJO IN KITAJSKO.

LDU. Haag, 5. avgusta. (Dun. kor.) Nieuwe Bureau javlja iz Pekinga: Kitajska zbornica je sprejela zakonsko predlogo, ki vzpostavlja mirovno stanje med Nemčijo in Kitajsko.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

ROMUNSKI KRALJ V BUDIMPEŠTI.

LDU. Bukarešta, 5. avgusta. (ČTU.) Romunski tiskovni urad javlja: Kralj Ferdinand odpotuje danes v Budimpešto. Za njegov sprejem se na vsej progi delajo velike priprave.

LDU. Budimpešta, 5. avgusta. (ČTU.) Mesto je popolnoma mirno. Prebivalci se zopet bavijo a svojimi posli. Na cestah je opaziti živahno vrvenje. Večina trgovin je zopet odprta. Zelo mnogo romunskih vojakov hodi po ulicah. Romunske čete so prevzele varnostno službo še ponoči, potem ko je bila vlada odredila razorožitev rdeče garde.

BUDIMPEŠTA.

LDU. Praga, 5. avgusta. Praško časopisje izraža svoje odkrito zadovoljstvo s padcem ogrske sovjetske vlade, ki pomenja veliko izpremembo položaja za čehoslovaško republiko. »Pravo Lidu« piše, da zahteva ta izprememba v Budimpešti, da se čimprej mogoče doseže popoln sporazum med Madžari in zavezniki ter da se madžarska vojska zmanjša na neobhodno potreben minimum. Novi položaj bo tudi čehoslovaški vojski omogočil demobilizacijo in odprl vodno cesto Donave na Balkan in v Jugoslavijo. Na ta način bo omogočena zopet prosta trgovina in uvoz živil kakor tudi drugih glavnih potrebščin v čehoslovaško republiko.

LDU. Budimpešta, 4. avgusta. (Č. TU.) Kakor se poroča, so angleške čete iz Reke na potu v Budimpešto, da se udeležijo zasedbe glavnega mesta. V tujkajšnjih poučenih krogih se govori, da v korakajo v mesto tudi francoske čete.

LDU. Budimpešta, 4. avgusta. (Č. TU.) Vojda italijanske misije na Dunaju princ Borghese je dospel semkaj v aeroplanu.

VOLITVE NA OGRSKEM?

LDU. Dunaj, 5. avgusta. (Dun. kor.) »Ungarische Post« poroča od informirane strani, da je provizorna ogrska vlada prevzela poslovanje s sklepom, da odpravi sovjetski sistem in da nastopi pot demokracije. Temu sklepu primerno odreja vlada razpis volitev za narodno skupščino. Vlada se prizadeva osnovati koncentracijsko vlado.

LDU. Dunaj, 5. avgusta. (ČTU.) »Wiener Allgemeine Zeitung« javlja: Kakor doznavamo s poučene strani, se ententa kategorično protivi začetni pogajanja s sedanjo ogrsko vlado. Vzrok temu zadržanju je nemara večkrat izražena zahteva ententa, da se hoče pogajati edinole s tako vlado, ki predstavlja ves ogrski narod.

oddanih glasov, koje je dotična lista dobila, deli s številom kandidatov dotične liste, kateri niso izvoljeni po principu absolutne večine.

Volilni količnik se dobi na ta način, da se deli število dobljenih glasov za dotično volilno okrožje, izvešeni glasove, kateri niso veljavni, s številom poslancev, kolikor jih ima dotično volilno okrožje voliti.

Ako tudi potem ostanejo še nepopolnena poslanska mesta, dodelijo se ostali mandati dotični listi, ki ima največje povprečno število.

Volilni red za konstituanto Nemške Avstrije.

Cela država je razdeljena v gotovo število volilnih okrožij. V vsakem okrožju se voli povprečno 8 poslancev (4—12).

Volilne oblasti se nahajajo: 1. v vsakem volilnem okraju; 2. na sedežu politične oblasti, ki določa volilne okraje; 3. za volilno okrožje okrožna volilna oblast; 4. za celo državo glavna volilna oblast.

Aktivno volilno pravico ima vsakdo brez razlike spola, ki je splošno dne 1. januarja 1919 20 let.

Pasivno volilno pravico ima vsakdo, ki je splošno dne 1. januarja 1919 20 let.

Volilne liste se sestavljajo pri volilnih krajevnih oblastih. Pravno sredstvo proti volilnim imenikom je pritožba:

1. na krajevni volilni odbor; 2. na okrožni volilni odbor in 3. na glavni odbor.

Volilne skupine predložijo volilne predloge okrožni volilni oblasti. Volilni predlog vsebuje: označilo stranke, strankino kandidatsko listo in ime pooblaščenega zastopnika.

V enem volilnem okrožju se združita lahko dva ali več volilnih predlogov (werden gekoppelt) seveda samo glede volilne rezultata. Izjava o združitvi mora podati pooblaščenec stranke pisмено najdlje 14 dni pred volitvijo okrožni oblasti.

Volilno postopanje.

Volitev se vrši na nedeljo. Na dan volitve je prepovedano točenje alkoholnih pijač in nošnja koželjnih orožja (seveda samo za okoliš volišča). Volilec stopi v volilni urad, se izkaže s kakršnibodi uradno izkaznico, dobi kuverto in, ako zahteva, tudi uradno glasovnico. Nato gre v celico, kjer izpolni eventualno glasovnico, jo dene v kuverto in jo odda nato zaprti volilni oblasti. Volilni sistem je proporc po d' Hondtovem sistemu.

Okrožna volilna oblast vrzoiči skupno število oddanih glasov, kakor tudi število, pripadajoča na posamezno

stranke, ter vsote, ki pridejo na združene liste. Skupno število glasov poedinih strank se napiše eno poleg drugega, spodaj se napiše polovica, zraven zopet tretjina, četrtina itd. Količnik je, ako se ima v celem volilnem okrožju zasedati eno mandat, največje število, ako se imata zasedati dva mandata največjemu najbližje število, pri treh mandatih tretje najbližje število itd. Vsaka stranka dobi toliko mandatov, kolikorkrat je količnik zapopen v vsoti vseh za eno stranko oddanih glasov. Na pr. volilno okrožje voli 4 poslance, od oddanih glasov dobi kandidatska lista

A	B	C
7300	5400	3200
3650	2700	1600

volilni količnik je 3200 kot četrto največjemu najbližje število. Na podlagi tega dobi lista A 2, lista B 1, lista C 1 poslanca.

Pri združenih strankah se po istem načinu izračuni število mandatov, pripadajočih posameznim strankam, kot bi združene stranke tvorile same zase eno okrožje. Deli se nato vse oddane glasove najprej z dvema, potem s tremi itd. po zgoraj opisanem načinu.

O pritožbah radi nepostavnosti pri volitvah odločuje volilno sodišče. Sestava tega sodišča je določena v posebnem zakonu.

(Konec prihodnj.)

Pisatelju Mešku v odgovor.

Kolikokrat smo si laskali sami sebi, kako smo kulturni in duševno zreli, da smo opravili revolucijo brez prelivanja krvi v par dneh ter da je takoj nastopilo redno življenje. Ali pa je revolucija res že končana? Ali se ne opaža v vsem našem javnem življenju ono negotovo in nervozno hlastanje, ki je specifičen znak revolucionarne dobe? Ali mislite, da njima naša javnost ničesar Maratovega na sebi? Še žive med nami ti krvoloki francoske revolucije, ki se štulijo povsod v ospredje. Ne delujejo sicer z giljotino, pač pa uničujejo bližnjiku čast in ugled, vse to baje iz čistega jugoslovanskega patriotizma, ki pa ni v bistvu ničesar drugega, nego želja vzbuditi v javnosti na škodo drugih mnenje, češ mi edini smo patrijoti in vredni, da živimo v Jugoslaviji.

A ne samo nedolžne ovadbe, nego tudi obrekovanja in zlobna podtikanja so se pojavila v naši javnosti sedaj, ko vsakdo misli, da je poklican za sodnika vsej naši javni morali.

Kritiki, ali bolje povedano, ovaduh in obrekovalci so se s posebno naslado spravili nad našo armado. Gotovi časopisi, oziroma njihovi dopisniki so od prebratja dalje kritizirali pri armadi vse vprek, v prvi vrsti so jim bili na poti naši častniki. Postavili so si premiso, da je v naši armadi vse gnjilo in od te premise izhajajo se je vrstil napad za napadom, dokler ni bila disciplina v armadi srečno pokopana.

In posledice! Te so nam, vsaj kar se tiče Koroške, vsem še v živem spominu. Koliko se je takrat pisalo proti častnikom, čeravno so po ogromni večini v polni meri opravili svojo dolžnost, da bilo je tako obsovanjenih aktivnih oficirjev, ki so pri tej priliki žrtvovali domovini svoja življenja. A najznačilnejše za naše razmere je dejstvo, da je aktivni častnik, katerega je celo aprobativna komisija spoznala zaradi nemurstva nesposobnega, da služi še nadalje v naši armadi, pri tej priliki tudi dal svoje življenje v hrabrem boju za obrambo svoje domovine. Značilno za našo javnost je tudi dejstvo, da se ni nihče spomnil onih naših vojakov, ki so tudi takrat opravili svojo dolžnost (n. pr. celjski pešpolk), pač pa se je v teh dneh po časopisih blatilo vse moštvo in vsi častniki. Na ta način se je begala cela naša javnost, da je prišla do uverjenja, da niso vsi naši častniki vredni piškavega oreha.

Kako je naše vojaštvo brdsko občutilo te povečini neosnovane napade, vedo te tisti, ki so vse te napade kakor tudi neosnovane očitke prenašali skupno z vojaštvom.

V zadnjem času je nastopil v tem oziru blagodejen mir, ki ga je naša armada tudi dobro porabila.

A v ta mir je kot strela z vedrega neba udaril podlistek »Pot v Celovec« v 159. številki »Slovenca«, kjer se je povzpel pisatelj Meško do trditve, ki morajo, če bi tudi bile resnične, globoko užaliti in ogorčiti vsakega slovenskega vojaka. A še toliko huje zadenejo ta obrekovanja nedolžne, ki pa hvala Bogu niso še častne izjeme, kakor je hotel dati razumeti čitateljem gospod pisatelj Meško.

Ob koncu tega sestavka piše namreč doslovno: — naravnost bajeslovna posurovelost našega slovenskega vojaštva! (Kajpada bodo pri teh tudi častne izjeme!). — Kar za glavo sem se prijel, obrnil »Slovenca« da se prepričam, je-li res to napisal Meško, oni Meško, ki nam je znal s tako lubeluzno opisovali nesrečo zaslužnjene domovine in trdosrčni egizem tujinstva. In ravno isti Meško, ki nam je napisal tako pretresljivo tragiko koroških Slovencev v knjigi »Na smrt obsojenec«, trdi v tem podlistku, da mu je ljubši nemški vojak-dijak, nego mladenič, ki brani Meško-vo tako hudo preizkušano ožjo domovino.

Naj mi dovoli gospod pisatelj Meško opazko, da živim že od decembra l. l. skupaj z našimi fanti na Koroški, a nisem videl, pa tudi ne slišal o kakem takim slučaju, ki bi opravičeval ta neznanstveno trdi izraz »bajeslovna posurovelost«. In da ste videli, gospod pisatelj, naše fante, ko so čitali ta Vaš sestavek, — trdimo se, da se kažemo dostojno kulturnega naroda, ne pijančujemo, žensk ne posiljujemo, ne preklinjamo, a da smo kljub temu tako »bajeslovno« posuroveli, da je Mešku ljubši nemški vojak - dijak, ne, tega nismo zaslužili, to je goło obrekovanje, čeprav je to napisal župnik Meško.

Gospod pisatelj, ali poznate dušo našega vojaka? Ali ste se živeli v dušo vojaka, ki ima za sabo pet groze in mukepolnih let v fronti, vedno pričakujoč smrt in vpogibajoč svoj ponosni tilnik pod suženjski jarem? In ali ste se poglublili v dušo vojaka, ki je ob prevratu, mesto da gre domov, z veseljem zagrabljal za puško in šel prostovoljno braniti Vašo ožjo domovino. Ali ste bili zvrati, ko so naši fantje s svojo srčno krvjo rosili sveta koroška tla? Ali ste videli grobove tovarišev tega »bajeslovno« posurovelega vojaštva v Dravogradu, Guštanju, Dobrihvasi, Velikov-

cu, Tinjah, Vobrah, Področici? Ali si še upate trditi, da našemu vojaštvu ni nič svetega?

Vprašajte koroške Nemce in nemčurje za njihovo mnenje o našem vojaštvu in prepričan sem, da ga niti ti ljudje ne bodo označili za »bajeslovno posurovelega«.

Ni mi na misli, da bi zagovarjal vse vojake brez izjeme. Vem, da so i med njimi elementi, ki ne delajo nikake časti naši armadi, a zavzel sem se, ko sem čital, da Vi zaradi mogoče par izlem blatite vse naše vojaštvo.

Čudom se čudim, da ste i Vi zašli med one »kritike«, ki so n. pr. majorja Lavriča dolžili izdajstva, potem ko je bil ta mož preli kri za svobodo Koroške, ležal ranjen kot vjetnik v bolnišnici v Celovcu in se ni mogel braniti. In zdaj je hrom. Domovina mu je vzela zdravje za vedno, a »patrijote« so mu hoteli vzeti čast, edino, kar še ima in na kar je ponosen.

Sploh je šlo vse stremljenje teh »kritikov« za iztrebljenjem discipline iz naše armade. Če se jim pa to ni posrečilo, v pričakovanju meri, ni to njihova zasluga, ampak zasluga zavednega moštva, ki je, hvala Bogu, pametnejše in prevdarnejše od raznih dopisnikov in pa delo tako obsovanjenih častnikov, ne izvzemši aktivnih.

Ce pa ni povsod še vse tako, kot bi moralo biti, ni krivo vojaštvo samo, ampak v prvi vrsti »vzgojevalno« delo izvestnih časopisov in pa človeške strasti, katerim daje ravno tako to časopisje največje potuho.

Zapomnite si vsi dopisniki, ne izvzemši pisatelja Meška, da je naša armada v svojem jedru zdrava in da bo gotovo sama od sebe eliminirala elemente, ki tja ne spadajo.

Sokolstvo.

Sokol II. pozivlja svoje članstvo, da se v največjem številu udeležijo župnega izleta v Kočevje, zlasti pa brajce v kroju. Kdor se udeležijo, naj se najkasneje do 10. t. m. priglasi pri bratu Krapežu na Jurčičevem trgu in vplača 7 kron za kosilo. Odbor Sokola II. Zdravo!

Primorski Sokolski krožek javlja članstvu, da se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma izvanredni občni zbor s dnevnim redom: spopolnitev odbora. Popoldne gremo korporativno k nastopu št. Vidkega Sokola. Ura in kraj zbirališča se pravočasno objavita! Zdravo! Odbor.

Telovadno društvo Sokol v Ormožu priredi dne 15. avgusta t. l. ob 15. uri (3. uri) popoldne v mestnih nasadih javno telovadbo združeno z veliko ljudsko veselico. Pri telovadbi nastopi moško in žensko članstvo ter kot posebnost tudi najmlajši naraščaj Ormoškega Sokola. Glasbene točke proizvajajo narodna godba v Ormožu pod vodstvom g. D. Serajnika. Za slučaj slabega vremena se prireditve preloži s istim sporedom na nedeljo, dne 17. t. m. Vabimo vsa bratska in ostala narodna društva ter vsakogar, ki hoče preživeti nekaj veselih uric v domači, neprisljeni zabavi v metropoli slavno znanih Slovenskih gor, da se udeležijo te prireditve. Na svidenje! Na zdar!

Dr. Miroslav Tyrš.

(K 35letnici njegove smrti.)
Ustanovitelj in prvi učitelj Sokolstva je bil naš dr. M. Tyrš. On je tisti, ki je prvi položil temelj današnji velškanski organizaciji »Sokolstvo«, kateremu se imamo tudi mi Slovenci zahvaliti, da je misel sokolska prodrla v naše dežele, ter si s svojo vzvišeno nalogo za telesno in moralno vzgojo naroda odprla pot v najširše sloje slovenskega naroda. Dolžnost naša je, da se ob 35. obletnici njegove smrti spominjamo delovanja tega veleuma.

Miroslav Tyrš je bil rojen 17. sept. l. 1832 v Dečnu nad Labo na Češkem. Že v njegovi zgodnji mladosti ga je začela tepeti usoda. Komaj je imel 6 let, sta mu že umrli oče in mati. Po smrti staršev so ga vzeli k sebi sorodniki, ki so živeli na deželi v vasi Vrutica, kjer je tudi hodil v ljudsko šolo. Za šolo se takrat ni dosti brigal. Bolj kakor vse učenje so ga zanimale pripovedke o junakih in velikanih. Hitro so mu potekla leta na ljudski šoli, in prehitro mu je prišel čas, ko je moral zapustiti kraj, kjer je bil vzgojen, kajti moral je v Prago na gimnazijo. Ko je prišel dan odhoda in ko je bilo že vse pripravljeno, zapazijo, da Miroslava nikjer ni. Pobernil je. In precej časa je trajalo, da so ga zopet našli in ga odpeljali v šolo. Na gimnaziji se mu je učenje vedno bolj in bolj priljubljalo, tako da je postal najboljši dijak in bil vedno prvi. Posebno so ga zanimale študije o starih narodih in zgodovina češkega naroda, katerega mu je vsojila toliko domoljuba do svojega naroda. Študija se je tako marljivo oprijel, da je dovršil gimnazijo z izvanrednim uspehom. Po maturi se je zapisal kot slušatelj prava na univerzo. Ker mu je študija niso

ugajale, začel je študirati filozofijo in je posebno marljivo študiral zgodovino Grkov in starih narodov aploh. Ko je izvršil svoje študije je prevzel službo učitelja pri nekem tovarnarju. Tu je imel Tyrš najlepše življenje. Dela je imel jako malo, zato mu je bilo mogoče pečati se tudi z drugimi stvarmi. Bil je velik prijatelj mladine in otrok.

Ko je bil tu dve leti, se je zopet podal nazaj v Prago, kjer je postal doktor filozofije.

Tu se je Tyrš posvetil popolnoma svojim študijam in delu za svoj narod. Kot velik prijatelj telovadbe, je tudi pridno zahajal v telovadna društva. Bilo je takrat v Pragi nekaj telovadnih društev, kjer se je telovadilo le za šport.

Od leta 1861. je začel delovati jako mnogostoransko na znanstvenem in leposlovnem polju, pri raznih narodnih društvih, šel je večkrat na znanstvena in umetniška potovanja in naposled je postal vseučiliški profesor v Pragi.

Že kot dijak je Tyrš v Pragi marljivo telovadil — največ v Malypetrovem zavodu v Pragi. Z njim je prišlo med tamošnje telovadne vrste novo življenje, ki je dalo telesnim vajam poseben, plemenit značaj, kakor je pozneje označen v Sokolski misli. Tyrš je zlasti poudarjal veliko nalogo telovadbe, kakor so jo umeli stari Grki: odgajati mladino za krepko na duhu in telesu, vedno pripravljeno za narodno delo in obrambo. V tem času je bil Tyrš povabljen k snujemu se utrakvističnemu telovadnemu društvu. Toda osnova takšnega društva se je izjalovila, ker so Nemci hoteli čisto nemško društvo.

Sedaj je smatral Tyrš čas za ugoden: stopil je pred češko javnost s svojim načrtom — ustanoviti samostojno češko telovadno društvo in združiti v njem vso češko mladino.

Češka javnost je to pozdravila z navdušenjem in tako je bilo leta 1862. ustanovljeno prvo sokolsko društvo.

Od tega pomembnega trenutka je bilo posvečeno vse Tyršovo delovanje Sokolu. Celih dvajset let njegovega življenja preveva hrepenenje in skrb odgojiti svojemu narodu krepko in plemenito mladino. Tyrš je bil od začetka neumoren vzpodbujatelj, okoli njega se je osredotočila vsa tehnična delavnost društva, on pa je poglavitno določeval vso njegovo smer. Položil je temelj samostojnemu sokolskemu telovadnemu sestavu ter je s tem podal z odločnimi potezi začetno, premišljeno in logično osnovano podlago sokolski telovadbi. Povzdigniti mladino svojega naroda na starogrški podobno stopnjo harmonije duševnih in telesnih moči, vneti v njej ljubezen do domovine, naroda in materinega jezika, učiti jo za tajejati samo sebe, staviti narod in njegovo korist nad lastno osebo in dobiček — to je bil vedno Tyršev ideal.

Predalekosežno bi bilo omenjati delovanje Tyrša kot sokolskega pisatelja, kot filozofa in kot organizatorja — posledice tega velikega dela vidimo danes v tej močeh in največji slovanski organizaciji Sokolstva.

Teško neumorno delo je izpodkopal tudi Tyršu zdravje. Na zdravnikov nasvet se je zategal leta 1884. meseca julija napotil v Alpe, da se okrepi v zdravem planinskem zraku daleč od mestnega šuma. Nastanil se je v mali vasi Oetz na Tirolskem. Iz tega zatija je delal Tyrš navadno sam izprehode in izlete v divno pogorsko okolico. V začetku avgusta je pričakoval tudi prihoda svoje žene — prihod je bil določen na 9. avgusta. Dan prej — t. j. 8. avgusta je Tyrš vstal kakor ponavadi in odšel na izprehod — iz katerega se ni več vrnil. Drugi dan ko je prišla njegova žena v Oetz, ga ni več našla — izginil je in nihče ni znal kam. Vse iskanje je bilo zaman. Šele po 14dnevem trudopolnem iskanju je zagledal neki ribič v reki Achi plavajočo telo. Z velikim trudom so ga potegnili iz vode in spoznali v njem — Tyrša. Truplo so prepeljali pozneje v Prago, kjer je bil slavnostno pokopan.

Tyrš nam je pokazal s svojim delom pot, po kateri nam je hoditi. Njegovo Sokolstvo je raslo od dne do dne in danes je najmočnejša slovanska organizacija stoječ še vedno trdno na načelih svojega velikega učitelja.

Dnevne vesti.

Uradni list. 128. št. od 4. avgusta 1919. prinaša organizacijski statut ministrstva trgovine in industrije.

Pogreb francoskega poročnika Devallona, ki je včeraj umrl, bo danes popoldne ob pol 4. iz deželne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Križu. Pogreba se udeležijo seveda tudi garnizija.

Imenovanja v zdravstveni službi. Minister narodnega zdravja je imenoval dr. Riharda Bergmana okrožnim zdravnikom za zdravstveno okrožje Zalec in dr. Ljudevita Novaka ter cand. med. Franceta Smerdu sekundarnim občje javne bolnice v Mariboru.

Imenovanja. LDU Ljubljana, 5. avgusta. S kralj. odkazom od 30. julija t. l. so imenovani pri odseku za prehrano v Ljubljani: okrajni glavar dr. Bogumil Senekovič direktorjem II.

razreda, okrajni komisar dr. Emil Oaj sekretarjem II. razreda, vladni koncipist Stanko Novak pisarjem I. razreda in vladni kancelist Franc Urlep pisarjem III. razreda.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja da se vrši letošnja velika skupščina dne 14. septembra v Ljubljani. Podružnice se pozivljajo, da skličejo občne zборе in volijo delegate ter naznanijo odbor, število članov in delegate pravočasno glavnemu vodstvu.

Maturantji idrijske reške, ki so maturirali v letih 1908 in 1909 se pozivljajo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v soboto 9. t. m. ob pol 9. zvečer v kavarni »Zvezda«, da se pogovore o praznovanju 10letnice mature. Komur je kaj za to, da se praznuje 10letnica dostojno, naj se tega sestanka sigurno udeleži.

Učiteljski maturantje iz l. 1909. praznujejo letos 10. letnico. Ob tej priliki se snidejo dne 6. klavca v Ljubljani (ob 10. uri restavracija Narodnega doma). Tovariši, pridite vsi, da se privikrat skupno pozdravimo v svobodni Jugoslaviji. Fran Hočeva r. Birč na vas pri Novem mestu.

Jugoslovanski dijaki, ki so se vrnili pretekli teden s Češkega se pritožujejo, da se je postopalo s njimi na potovanju po jugoslovanskem ozemlju slabše nego so postopali z njimi Nemci. Do Zidanega mostu so se pripeljali v živinskih vagonih. Tam so naprosili službojučega uradnika pri blagajni, naj jim izda listke za osebne vozove. Odpravil jih je kratko, češ, da za take stvari nima časa. Šele na postajenačelnikov ukaz jim je izdal listke. Ker so imeli obilo prtljage in so se z njimi vozili tudi godbeniki z instrumenti za godbo dravske divizije, izprosilji so si, da se priklapi vlaku še poseben voz. Toda ko je prišel čas odhoda, ni bilo voza nikjer. Kdor je mogel dobiti malo prostora, se je odpeljal, drugi pa, med njimi vsi Čehi, so ostali s prtljago na kolodvoru in prišli šele po devetih urah s tovrnim vlakom v Ljubljano.

Vabim vse one, ki nameravajo študirati prihodnje šolsko leto 1919/20 v Švici (St. Gallenu ali drugje) k sestanku v svrhu skupne akcije. Zbrali se bomo v torek, dne 12. avgusta ob 6. zvečer v gostilni pri Mraku na Rinski cesti. Kdor se ne more zglasti osebno, naj se prihlapi pismeno (z natančnim naslovom) na naslov: Fran Schiffer, Ljubljana, Kongresni trg 6.

Za organizacijo jugoslovanskega svobodnimiselnega dijaštva. Svobodnimiselnemu jugoslovanskemu dijaštvu se sestane koncem avgusta ali začetkom septembra za tri dni v Celju, da se posvetuje o organizaciji svojih sil. Računa se na okoli 400 delegatov iz vseh delov države. Ker je dijaštvo večinoma brez sredstev, dolžni smo odrasli, da preskrbimo gmoatna sredstva za naše goste. Celje samo tega ne zmore, akoravno bo storilo vse, kar more. Častna dolžnost vseh svobodnimiselnih krogov je, da izdatno podprejo pripravljani odbor, ki se je sestavil v Celju. Ne le denarni prispevki, tudi jestvine in okrepčila bodo dobro došla. Pozivamo vso javnost, da se častno odzove pozivom, ki ji prispejo te dni. Uvedla se bo de kontrola, ali posamezniki in zavodi res storijo, kar njih močeh odgovarja. Za pripravljani odbor: Dr. Vekoslav Kukovec, narodni poslanec.

Za absolviranega eksportnega ali trgovskega akademika ali inženerja je odprta jako primerna diplomatska služba. Kdor bi se hotel zanimati za njo, naj se pismeno oglasi pri g. dr. Zerkjavu.

Tržaška mladina je vabljena na važen sestanek jutri v četrtek ob 20. uri v kavarni Narodnega doma (separé). — Sklicatelji.

Ameriška darila. Mestni magistrat ljubljanski je dobil nekaj ameriških daril, ki se bodo razdelila med najrevnejše ljubljanske rodbine in siromake. Pismene prošnje za natančni navedbami o potrebnosti naj vlagajo le taki, ki niso, oziroma ne bodo prosili pripoverjenstvu za socialno skrb in ki so res oblike neobhodno potrebni. Ker je količina blaga zelo omejena, se na druge prošnje ne bo moglo ozirati. Na razpolago je razna moška, ženska in otroška zgornja obleka in perilo, potem čevlji, nekaj moških in ženskih gumbov, kap in nogavice, sukanca, gumbov, mila in drugih malenkosti. Prošnje je vložiti do 15. avgusta v magistratnem vložnem zapisniku.

Na mnoga vprašanja polasnjujemo, da ni izšla nobena nova naredba ali postava, vsled katere bi smeli hišni gospodarji najemščine zvišati. Dovoljeno je je zvišanje v razmerju izrednih in neobhodnih stroškov, ki jih ima gospodar na hiši in to zvišanje more seveda trajati le toliko časa, dokler stroški niso povrnjeni. Če pa nekateri gospodarji sedaj zvišajo najemščine brez takih dokazov kar za 20 do 30 odstotkov, se sme vsaka stranka obrniti s pismeno, koleka prosto vlogo na mestni najemni urad, Sodna ulica 2, da bo ugotovil upravičenost ali neupravičenost poviška in vsekakor je domnevati, da bo najemnik zmagal. Prišlo bo pa se mora vložiti takoj, t. j. tekom osmih dni, odkar je bilo najemniku povišanje naznanjeno.

Kje naj dobe igralci in pevci starovanja? Dne 15. t. m. se začne skušnje za hodočo sezono, člani Narodnega gle-

dalšca se začno zbirati v Ljubljani po 10. t. m., a — stanovanj ni, ker mesto je še vedno prenapolnjeno. Oledališki konsorcij ima poleg vseh drugih težkoč, ki jih je premagovati, še skrbi zaradi stanovanj za aranžirano dramsko, operno in opereto članstvo. Da bi dal dostojno zatočišče svojemu osebju, je konsorcij lani poleti kupil dve hiši na Rimski cesti. A ves napor, da bi hiši izpraznil do 1. t. m., je doslej zaman. Danes so razmere take, da hišni posestnik ne more iti stanovat niti v lastno hišo in da ne sme uporabljati svojega posestva v svrhu, za katero ga je s težkim denarnim nakupil. Včasih smo se tresli za bodočo sezono, ker ni bilo denarnih sredstev na razpolago, danes ima gledališče kapital in dve hiši, a — grozi mu vendar le katastrofa. Po hotelih se plačujejo postelje v postrežju po 10 do 20 K za eno noč! Kako naj plačuje igralec toliko in kolika bi morala biti njegova gaža? Že v minoli sezoni je bila vstopnina h gledališkim predstavam za srednje, zlasti za uradniške kroge visoka. Ali naj se še zviša? Potem bi Narodno gledališče svojega imena pač ne bilo več vredno, nego bi se bilo moglo zvati kvečjemu verižnišoni in dobičkar-sko. Narod pa je obnovil gledališče sebi, in njegov namen je bil, nuditi plemenito, umetniško zabavo najširšim narodnim plastem. A kako naj se reši stanovanjsko vprašanje? Apeliramo na vse ljubljansko zavedno, gledališko umetnost ljubeče občinstvo: Pomagajte in priskočite konsorciju na pomoč s stanovanji ali vsaj s sobami in sobicami! Kdorkoli more, naj sprejme gledal. član na pod streho! — Prijave sprejema gledališka pisarna v opernem gledališču.

Včerašnja notica »Skandal« se ne nanaša na narodno trgovino Čuden Sin v hiši Jadranske banke nasproti glavne pošte, katere lastnik je sin veleuglednega trgovca pokojnega Franceta Čudena.

Zigisanje bankovcev pri nas se je izvršilo brez sistema, da, brez glave. Posledica tega pa so milijarde ponarejenega žiga. In kaj sedaj? V najnovejšem Uradnem listu je razglašen ukaz, da se morajo pri vseh uradih in denarnih zavodih nezigisani bankovci in oni s ponarejenim žigom, zapleniti v korist države. Torej zopet nova zgradba, ki se naj prične graditi pri strehi. Sedaj vprašamo našo vlado, naj nam pove, kateri žig je pristen, kateri falsificiran. Imamo pristne žige, ki pa so nečitljivi in zopet dobro čitljivi, ki pa so nepristni. Te ločiti znajo le kvečjemu uradniški denarni zavodi in oni, ki imajo vsak dan opraviti z denarjem visokih vsot, — trgovci in verižniki. Mali obrtniki, uradniki in drugi reveži, ki dobe le male vsote, pa naj bodo sedaj odkodovani, ki vedo ločiti samo le nezigisane bankovce od zigisanih; če pa je žig pravičen, tega nikakor ne morejo vedeti. So star. ljudje, ki si morajo za vsako krono natikati očala, pa še ne vedo, ali je žig pristen ali ponarejen. Ako dobi tak revež bankovec s ponarejenim žigom, je to zanj hud udarec, zlasti pri bankovcih za 50 in 100 K. Takih udarcev v sedanjih hudih časih pa vendar ne moremo prenašati. Takna naredba je za delavski in srednji stan, zlasti uradniški stan še vse kaj drugega kot kruta. Pa ko bi bilo ž njo v resnici kaj koristnega za našo državo, bi človek že potrpel. A to ni, saj bo zato imobil falsifikatov prav tak, kakor je bil dosedaj, oškodovani ne bodo imoportirali, ampak le masa naših ljudi. Namesto navedene naredbe, naj se čim prej uvede novo, a enako zigisanje, na način, kakor je to storila Nemška Avstrija. Tak denar bo imel sicer tudi lahko falsifikate, a vsaj žigi s cevjo kakke pipe in drugih različnih predmetov bodo nemogoči. Odločno protestiramo, da bi morali trpeti reveži za bedasto zigisanje, ki ga je ukrenil kak minister.

Nova kolkovina igralnih kart. Vsled odloka generalne carinske direkcije v Beogradu se mora plačati kolkovina igralnih kart v znesku 5 dinarjev v srebru. Vsi prodajalci igralnih kart, gostilničarji in kavarnarji se pozivljajo, da predložijo najdalje do 31. avgusta t. l. naknadno davčnemu uradu za mesto Ljubljana v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5 vse cele, zaprte in še nerabljene igre v svrhu ponovnega kolkovanja in da plačajo novono določeno kolkovino, vrnunajoč kolek (30 vin., 60 vin. in 1 K 20 vin.), ki se je že plačal za vsako igro. Igre, ki niso vnovič kolkovane po davčnem uradu za mesto Ljubljana v dokaz, da se je od njih plačala novono določena kolkovina, se smatrajo nekol-kovane. Obrtniki, ki imajo take karte na prodaj ali v shrambi in kavarnarji, v katerih lokalih se igra s takimi kartami, se kaznujejo po zakonu.

Čekovni urad. Ze nekajkrat smo brali v listih kritike o čekovnem uradu. Mogoče, da je časih čaka pomanjkljivost: ljudje smo! Morda krivda niti ni pri uradu, odgovornost pa nprtitjo vendar njemu. Naj pa omenim tudi jaz svojo izkušnjo. Imel opraviti pri njem v petek 1. avgusta. Odprli so že ured 9.00, dasi je uradno naznanjena ura šele ob 9. uri. Bilo je pred menoi kakih 80 do 100 oseb. Nekateri, uradni službe, so dvigali po 50—100.000 K. A čudil sem se, kako mirno, fino in uslužno se je vse vršilo, dasi so delali le štirje uradniki oz. uradnice. Bilo je, kakor bi bil v kakem angleškem ali ameriškem uradu! Ker sem imel opravke po mestu, nisem čakal, da bi prišel sedaj na vrsto, ampak sem —

Neenakomernost carine za izvoz vina v Nemško Avstrijo-Graška »Tagespote« prinaša v svoji 208. številki od 30. julija t. l. poročilo o novem pijač

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

iz Jugoslavije, iz katerega posnemamo: Poleg izvoznega dovoljenja Centralne uprave v Ljubljani je potrebno tudi uvozno dovoljenje nemško-avstrijskega državnega urada za finance. Pri uvozu v Nemško Avstrijo se plačajo carini pri carinski ekspozituri v Lipnici, kjer je treba plačati od vsakega sto kilogramov pošiljke v sodih 60 K, v steklenicah pa 75 K (brutto za netto, torej s sodi in steklenicami), za konjak 200 K, rum 145 K, druge žgane pijače 110 K, za jele 12 K, oziroma v steklenicah in vrčih 24 K za 100 kg (vse brutto za netto). Poleg tega je treba plačati, ako se plačilo ne izvrši v zlatu, 350% doliade. Za vino in mošt v sodih znaša carina skupaj 270 K, v steklenicah pa 337 K za vsakega 100 kilogramov. Razen tega je treba plačati za vsak hl vina v Nemški Avstriji še 40 K davka, 3 K kontrolne pristojbine in v Gradcu užitinski davek 7 K za vsak hl. Nemško-avstrijska vlada je priznala svojim državljanom, ki posedujejo vinograde v Jugoslaviji, da jim ni treba plačevati nobene carine za uvoz vina v Avstrijo. Ta ugodnost pa se priznava tudi Nemcem, ki bivajo na jugoslovanskem ozemlju n. pr. Bouvierju, Kleinschlegelu itd. Posledica tega je, da kupujejo vinski kupci iz Avstrije samo pri teh, ker dobijo vino na ta način veliko ceneje in da Slovenci ne morejo z njimi konkurirati. Nadaljna posledica je, da pokupijo Nemci vino pri slovenskih vinogradnikih in ga prodajo potem kot svoj lastni pridelek v Nemško Avstrijo ter delajo na ta način kolosalne dobičke. To je velika krivica in vlada ne sme trpeti, da bodo imeli nemški vinogradniki v naši državi prednost pred našimi državljanji. — Da se ta krivica popravi, naj naša finančna uprava dovoli Nemcem izvoz samo proti taki izvozni carini, ki bo enaka oni, kakoršno zahteva avstrijska vlada za uvoz vina slovenske provenienje.

Vremensko poročilo.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4	2. pop. 9. zv.	736.1 737.4	19.9 16.2	sl. jg. sl. svz.	več. oblač.
5	7. zj.	738.8	16.2	brezvet.	dež

Padavina v 24 urah 3.0 mm
— Srednja večerajna temperatura 17.5°, normalna 19.5° — Vremenska napoved za jutri: Lepše mirno in toplo vreme.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

H KRIZI.

Beograd, 6. avgusta. Govori se, da so v Beograd pozvani v svrhu posredovanja pri rešitvi krize gg. Pašić, Vesnić in dr. Smolaka. Zdi se, da ima prevzeti narodni poslanec dr. Smolaka eno mesto v ministrstvu.

ZAUPNICA DEMOKRATSKI ZAJEDNICA.

Kuršumlija, 5. avgusta. Na konferenci, ki se je vršila 31. m. m. v Kuršumliji, je narod po svojih predstavnikih enodušno pozdravil Demokratsko zajednico, kateri je izjavil, da dobroje njeno delo. Vse tri stranke: samostanci, nacionalci in naprednjaki so v tem pogledu složne in enodušne. Poslanec okrožja, g. Miloje Z. Jovanović, burno pozdravljen, je bil pooblaščen, da izreče odboru Demokratske zajednice zaupanje, da kostaniški narodni svez pozdravlja delovanje zajednice, v katerem vidi jamstvo za narodno bodočnost naše domovine. Brzojavka, ki se je odposlala Demokratski stranki zajednici, nosi podpise: Radoš Raković, Vlado Stanković in Dimitrije Arsinjević.

KMETJE SE OBRAČAJO OD RADIKALCEV.

Banjaluka, 5. avgusta. 27. m. m. hoteli so radikali imeti skupščino v Razboju, okraj Bosanska granica. Doživeli so popoln poraz. Noben kmet ni došel na zborovanje, pač pa se je vpisalo 500 kmetov v demokratsko stranko. (Dosedaj je bil ta okraj v radikalnem taboru, a kakor se vidi, so kmetje tudi tukaj izpregledali in vstopili v stranko, v kateri vidijo svoj spas.)

STAVKA TISKARSKEGA OSOBLJA V SARAJEVU.

Sarajevo, 6. avgusta. Včeraj zvečer je zopet izšla »Srbska Zora«, danes pa izide »Glas Svobode«, ker je lastnik tiskarne pristal na zahteve stavkajočega osoblja. V drugih tiskarnah se stavka še nadaljuje. Dogovori, ki so se vodili tri dni, so prekinjeni.

ITALIJANSKE OBLJUBE.

Trst, 5. avgusta. O priliki razpustitve generalnega tajništva za civilne zadeve pri italijanskem vrhovnem poveljstvu in prehoda njegovih poslov na glavni urad za nove province, je izdal ministrski predsednik Nitti okrožnico, v kateri pravi med drugim, da je treba z delom pokazati novim sodržav-

ljanom, da hoče Italija racionalno rešiti njihove probleme po organskem programu civilnega, administrativnega in ekonomskega dela, da pa hoče spoštovati z ozirom na posebnost njihovega položaja njihove zakone, šege in tradicije. Brez vsakega predsojda hoče uvesti v novem ozemlju politične in socialne institucije v prvi vrsti občinske in pokrajinske avtonomije. Zabrani hoče vsako neplodno motenje šeg in interesov toliko preizkušenega prebivalstva. V njihovi deželi naj se jim da prednost v vseh življenjskih panogah, v svetih in uradih. Strogo se je treba ogibati birokratske invazije, ki hoče vse asimilirati, kajti vse bolj trdne veže te nove zemlje do nove domovine; danes zvestoba in žrtve, jutri že priznanje našega dela. Besede in obljube! Vse drugače govore in vse drugo obljubljajo dogodki zadnjih dni v Trstu!

POLOŽAJ NA MADŽARSKEM.
Dunaj, 5. avgusta. Madžarski je Antanta obljubila, da Budimpešto ne bo vojaško zasedena. Včeraj pa je prišel v mesto romunski general Mardarescu s 30.000 možmi in proglasil zasedanje mesta. Okoli 3000 Francozov s szege-dinske fronte pride danes v Budimpešto, Čehoslovake čete so prekorale demarkacijsko črto in se bližajo Budimpešti. Jugoslovani še niso prešli demarkacijske linije. Szege-dinska madžarska vlada je premestila svoj sedež v Szegled. Okoli 6000 mož njene bele garde je došlo danes v Budimpešto. Tam se je pomanjkanje življenjskih potrebščin še povečalo, ker je mesto popolnoma odrezano od okolice in onemogočena vsaka dobava živil.

Društvene vesti in prireditve.

Prostovoljno gasilno društvo v Sori uprizaro v nedeljo, dne 10. in v petek 15. avgusta v Gasilnem domu gledališko predstavo »Veriga«, ljudska zgodba v treh dejanjih. Pred in po predstavi petje. Začetek vsakokrat ob 15. uri. Vabi se k obilni udeležbi.

Braslovška požarna brigada ima v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol 15. uri pri g. Vinku Brišnik svoj redni občni zbor z običajnim spredom.

Prevalje. Da bo dana mogočnost spoznavati naš krasni planinski svet v osvobojenem Korotanu, se namerava ustanoviti podružnica SPD. za Mežsko in Podjunsko dolino s sedežem v Prevaljah. V nedeljo dne 10. t. m. je ustanovni občni zbor v Prevaljah v šoli na Fari ob 9. dopoldne. Vsi, ki se zanimajo za planinstvo na Koroškem, se vabijo tem potom k ustanovitveni občni zboru. Podružnica si bo stavila za nalogo

zgraditi planjsko kočjo na Peči. — K obilni udeležbi vabi pripravljani odbor. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca julija 1919. leta sledeče zneske: 1. Prispevki poudružnic: Kočevje 8 K, Ptui, ž. 200 kron; Novo mesto, ž. 225 K 74 v; Ljubljana, šentpeterska ž. 204 K + 50 K + 2 K = 256 K; Ljubljana, šentpeterska m., 457 K; Trbovlje, ž. 609 K + 765 K 20 v = 1374 K 20 v; Ptui, m., 463 K; Kranj, m., 1157 K; Kranj, ž. 1000 K; Raka 20 K; Ormož, ž. 200 K; Dravinjska 180 K; Smarje pri Jelšah, m., 200 K + 70 K = 270 K; Zatična, Višnja gora, St. Vid 600 K; Brežice 322 K; Kranjska gora 50 K; Krško, ž. 44 K; Metlika 187 kron; Ribnica na Pohorju 122 K; Gaborje pri Celju 1000 K; St. Rupert na Dolenjskem 40 K; Kamnik, ž. 365 K; Kamnik, m., 300 K; Ribnica, m., 271 K; Fram in okolica 228 K; Dol pri Hrastniku 140 K; Laško 42 K; Spodnja Šiška, m., 74 K 40 v; Hrastnik, ž. 599 K; skupaj 10.195 K 24 v. — 2.) Prispevki iz nabiralnikov: podružnica, m., Ptui, 64 K 81 v; Iv. Deu, Mokronog, 6 K 10 v; družina pisarna 10 K; Narodna knjigarna, Ljubljana, 5 K 30 v; skupaj 86 K 21 v. — 3.) Razni prispevki: Vesela družba pri Majzelju, Bela cerkev, 20 K; »Slov. Narod«, tu, 89 K + 50 K + 28 K + 80 K = 247 K; g. Janežič, Sv. Benedikt, zbirka, 30 K; dr. Josip Georg, Smarje, kaz. poravnava, 50 K + 50 K = 100 K; strojni oddelek 11. stotnija ljub. pešpolka, zbirka, 43 K 30 v; dr. J. Tomšič, Ljubljana, kaz. poravnava, 50 K; volilo Marije Toman, Ljubljana, 974 K; Josip Prašnikar, Višnja gora, nabral pri kresu, 216 K; dr. Iv. Dimnik, Krško, kaz. poravnava, 11 K 60 v; K. Pertot, Pilberk, nabrala 40 K; Kovač in Novak, Ljubljana, 100 K; D. Repe, Bled, nabrala 40 K 54 v; dr. T. Gosak, Ptui, kaz. poravnava, 20 K; neimenovan po trnovskem župnem uradu Ljubljana, 10 K; St. v spomin na obletnico smrti L. Cvetniča 40 K; I. Štepič, Šiška, 80 K; dr. J. Poček, Ljubljana, kazenska poravnava, 50 K; skupaj 2216 K 17 v. — 4.) Prispevki za obrambeni sklad: Čuček Frano, Ptui, 200 K; dr. Iv. Fermevc, Ptui, 30 K; nadporočnik Iv. pl. Lukanc 200 K; Drag. Sajovic, Ljubljana, 200 K; skupaj 1030 kron.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Aprovizacija.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 8. avgusta od 8. do pol 1. popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor. Zamudniki dobe sladkor na izkaznice po sledečem redu: iz I. in II. okraja dne 9. avgusta, iz III. in IV. okraja dne 11. avgusta, iz V. in VI. okraja dne 12. avgusta, iz VII. in VIII. okraja dne 13. avgusta, iz IX. in X. okraja dne 14. avgusta vsakokrat od 8. do 12. ure v aprovizacijski pisarni na Poljanski cesti šte. 13.

Pomagajmo Invalidom.

Poizvedbe.

Ker se je dogajalo, kdo je dotični gospod, ki je dne 24. julija popoldne v gostilni »pri Roži« zamenjal svoj slab dežnik za mojega novega, ga tem potom pozivljam, da se opuste nadaljnih koraki, naj odda dežnik pri gđc. natakariji v omenjeni gostilni.

Zgubljena je bila od Poljanske ceste čez Kodeljevo do voj. oskrbovališča listnica z okoli 200 K denarja. Pošteni najditelji se lepo prosijo, da isto vrne, ker je oseba revene oči osmih otrok, na naslov Mirtič, Hradskega vas 46.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Prva špecialna trgovina z rokavicami in parfumi

O. Bračko, Ljubljana
Dunajska cesta 12.

Kupi se šelak. Ponudbe na tovarno žago. Istotam se sprejme konjski hlapec. Ponudbe na Josipa Lovšina, Gorica vas, 56 Ribnica. 7657

Gramofon se prodaja. Več se izve Sv. Jakob nabrežje 27. Urbic. 7675

Lovski voz se ceno prodaja. Štebošnjak, Kolodvorska ul. št. 31. 7667

Mizarske pomočnike, pridne in zane- sprejme Matija Perko Zg. Šiška 7668

Trgovske stelaže, puliti in prugo se- takoj prodaja. Vprašati v trgovini Kolodvorska ul. št. 32. 7670

Iščice se takoj kupijo. Ponudbe z nav- vedbo množine na I. Jugoslovanski anončni in informatni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 7669

Hiša se kupi v Ljubljani, Celju ali v Mariboru. Pojasnila ust- menno in pismeno A. K. Sv. Petra cesta št. 27. pritičje. 7655

Soba se zamenja lepa, električno raz- svetljena blizu ho- tela »Union« s sobo v okolici Reslje- ve, Gledališče ali na Poljanske ceste Ponudbe pod »Zamenja 7672« na ur. Slov. Naroda. 7672

Prodaja se, več moške obleke salonska, obleka, žaket obleka, zame- tastni sako, za 15—16 letnega dečka, dva zimski, površinski. Polizve se, Ko- lizejska ul. 12. Pri hišniku v kleti na- prot I. gimnazije. 7674

Iščem služkinjo za vsa hiša opravila; plača po dogovoru. Služba je trajna, seveda ako bude do- tičnica poštena in zanesljiva. Ponudbe na inspektorja v finančnem ministrstvu gosp. Zivadinovića, na oglu Balkanske in Pajsijske ulice št. 2 u Belgradu. 7665

Išče se neoznjen žagar za vodno ža- go. Istotam se sprejme konjski hlapec. Ponudbe na Josipa Lovšina, Gorica vas, 56 Ribnica. 7657

Kot učenka želi vstopiti v kako trgo- vinu o deklica poštenih star- šev. Hrana če mogoče v hiši. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 7676

Gostilno na račun ali v zakup, v Ljub- ljani išče spretna kuharica in natakarija. Cenjene ponudbe pod »Dobra potreba 7690« na upravništvo Slovenskega Naroda. 7590

Ma. Nazarije nad Mozirjem. Na prodaj- ju množino ostankov, kakor tudi ce- lih kosov, vseh vrst belega in doma- čega platna za rjuhe, srajce, podlaga za čevlje itd. Samo prvovrstno blago po zelo nizki ceni na drobno in de- belo. Alojzij Remic. 7613

Naprodaj je hiša z dvoriščem v sredi- ni Belgrada, pripravna zlasti za denarne zavode in trgovino. Hiša ima 7 sob za stanovanje, 2 pre- sobi, kopalno sobo, 2 kuhinji, pralnico, drvarnico, klet, 2 stranišči, šrambe, vrt in zasebno dvorišče. Dolga je pri Upravi Fondova 13.500 din. v zlatu, prodajalna cena 75.500 din. v zlatu zveneti denar, ali 208.000 din. v srebru. Obrnite se na lastnika v Belgradu na oglu Balkanska in Pajsijske ulice št. 2. 7673

Kontoristinija Slovenka (do sedaj v službi industrij. podjetja na nemš. Avstrijskem) z dol- goletno prakso v knjigovodstvu, ko- respondenci (slov. i. nem.) popolnoma samostojna v vseh pisarniških delih oz. delavskih izplačilih, želi radi poli- tičnih razmer do 15. septembra 1919 premeniti službo. Najraje na deželo (Slovenijo ali Hrvaško). Ponudbe se prosijo pod »M. P. 7656« na uprav- n. Slov. Naroda 7656

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se takoj sprejme v trgovino z železnino. Franc Gustin, Me- tlika. 7592

Prodaja več motornih koles, tovorni- tone s priklopnim vozom z znamke Franc. — Florjanc, Selenburgova ul. 6. 7447

Urednik se išče za razširjen dnevnik po dogovoru. Ponudbe pod »Dnevnik 7677« na uprav. Slov. Naroda. 7677

Oficirske monture, dobro ohranjene so po nizki ceni na- prodaj. Vpraša se: Vegova ul. 10. I. nad. 7636

Stanovanje s hrano iščeta dve učenci s prihodnjim sol- skim letom. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod »Sestri 7644«. 7644

Oddam g o j. Kupim: slamoreznic, je lahko tudi stara. Ovestila prosim v trgovino Stari trg 7, Ljubljana. 7661

Išče se delavnic ali manjši lokal bolj v sredini mesta za takoj ali november. Ponudbe pod »Lokal 7646« na uprav. Slov. Naroda. 7649

Rdeče maline za eksport kupuje »Bal- kan«, trgovska špedicija in komisijska del. družba Ljubljana, Dunajska cesta 33. Prosi se natan- čne pismene ponudbe. 7151

Kupim ozir. vzajem v najem dobro trgovino z mešanim blagom, najraje na deželi. Ponudbe pod šifro »A. R. 50/7514« na uprav. Slov. Nar. 7514

Iščem stanovanje v Novem mestu pod strogim nadzor- stvom za dečka, ki bude obiskoval trgovski tečaj, najraje pri kakem pro- fesorju. Naslov pove upravništvo Slo- venskega Naroda. 7681

Un officier anglais cherche une ou deux chambres meublées independantes a Ljubljani, si possible au centre de la ville. La mission anglaise, Hotel Union, Ljubljana. 7601

Pisarniške mize priproste, kakor tudi najfinjše izvršbe pri- tvrdki Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kol- zez. 7633

Sveže maline se kupijo v vseh mno- žinah. Ponudbe na De- stiliacija esenc in izdelovanje sokov Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ul. št. 27 7251

Sprejem železninarja (starejšo moč) pisarniškega uradnika. Ponudbe z na- vedbo plačilnega zahtevka, dosedan- jega službovanja, je vpsolati na Pe- ter Majdič, Celje. 7579

Pisar absolvent trgovske šole, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi se takoj sprejme. Pogoji: stenografija in strojeopisje. Pi- smene ponudbe ali osebno predstavl- jenje. P. Prepotnik, lesna industrija Že- lezna kapla. 7678

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudba s plačil- nimi zahtevami in prepisi spričeval na g. Fr. Zemljik vinskve veletrgovca v Lju- tomeru, Slovenija. Prednost imajo reflek- tanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni. 7679

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti naše nad vse ljubljene soproge, mamice, hčerke, sestrica in sva- kinje, gospe

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280.000.000.—.

Glavnica K 80.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Solske potrebščine = priporočila =
NARODNA KNJIGARNA.**Milo „SRNA“**štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusi zavoji a 4½ kg vsebine. **IGNAC FOČK**, tvornica mila in sode, Kranj.**Bureau Yougoslave****Feodosijević-Vukasović**Daje sva trgovačka obaveštenja, vrši uvoz i izvoz robe s osiguranjem učestvovanja svojim kapitalima ili z učešća. Kao depozitar mnogih čuvenih fabrika otvara svoj centralni depo u Beogradu, **Kralja Milana ulica br. 32.** 7572**Južno-štajerska hranilnica v Celju**

razpisuje službo

tajnika (l. uradnika).

Prošnje naj se pošljejo do 31. t. m. Južno-štajerski hranilnici v Celju.

Ant. MiteregerStavbeni in pohištveni pleskar in ličar.
Spodnja Sliška, Knezova ulica št. 121
Vsa dela izvršujem le s pravim, predvojnim blagom. Cene zmerne**Svedske kapljice** svestrano pokušano ljekovito sredstvo protiv probavnih organa i svim bolestima želudca. Usled njihove djelatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu već više od stotine godina najobjubljenije dječičko domaće sredstvo. Podražuje tek, jačaju želudac, pospešuju probavu, oblažuje grčeve, razređuju sokove i uređuje stolicu. Odstranjuju mučninu, podražaj na povraćanje, igravica i ostale želudacne tegobe. Prave su, samo sa „Salvator“ markom.
S. MITTELBACH, „Salvator“ lekarna i dragerija Zagreb, Jelačićev trg 2.**Dr. Karl Škapin**

je otvoril

: odvetniško pisarno :
v Mariboru, Freihausgasse 1. (hiša „Narod. kavarne“)**MODNI SALON****STUCHLY - MASCHKE**

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG 1.

priporočila največjo izbiro

finih slamnika, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

„DRAVA“ lesna trgovska in industrijska družba

z o. z. v Mariboru

nudi pohištvo lastnega izdelka in sicer

spalne sobev vsaki množini, obstoječe iz 2 dvokrilnih omar s predalom, 2 posteli, 2 nočnih omaric, 1 umivalnik z zrcalom, 1 mize in 4 stoli.
Cena kompletne sobe v hrastovi, bukovni, mahagonovi ali orehovi imitaciji svetlo ali medlo**2900 K.**Permanentna izložba se nahaja v dvorani družbe Tegetthoffova o. 51.
Popolne opreme za hotele in sanatorije.**Kontoristinja**, perfektna slovensko-nemška korespondentinja se sprejme proti dobremu plačilu in hrani v hiši. Ponudbe na **Pavel Pirich**, tvornica usnja, Ptuj.**Ekonom**, 26 let star, absolvent grottenhofske kmetijske šole, priden in energičen išče tem potom primerne službe na kakem veleposrestvu ali kakem podjetju. Ponudbe pod šifro: „Ekonom/7544“ na upr. St. Nar. 7544

Prodaja se

lokomobila, sistem Wolf, Magdeburg-Buckau, vročeparni stroj z visokim pritiskom, z 20 m visokim dimnikom iz pločevine in parnim kotlom 17-85 m² kurilne (oz. vodne) površine, 12 atmosfer nadprika, maksim. moči 75 PS in 240 tur na min.**Parni kotel**, sistem Bouilleur, 23-5 m² kurilne površine, 6 atmosfer pritiska, obstoječ iz zgornjega in spodnjega kotla delan iz la Martinovega jekla. Oboje se lahko ogleda na licu mesta v tovarni za usnje **Karl Pollak, Vrhnika**, pismene ponudbe pa naj se pošljejo na naslov **Karl Pollak, Ljubljana.** 7603

Prvovrstna

vozna kolesa
plašče in cevipriporočila tvrdka
IGN. VOK

specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 7334

Tapetnik in dekorater

M. ZorBleiweisova cesta poleg dež. vlade se priporočila v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoran, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. 6835
Prosi blagohotnih naročil**„Erdal“**čistilo za čevlje,
Ia voščeno blago
SI po K 32-60,
S II po K 22-60
tucat, vsako množino
ponudi
Družba za promet petroleja
z o. z.
MARIBOR. 7627**ZRCALA**stara,
slepa,
brušena
in
nebrušena
kupim
po
najvišji
dnevni
ceni.**Julij Klein, Ljubljana.****Kupujem smrekov les**, jelka, hrastov si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodvorom, Ljubljana. 2048Odda se po ugodni ceni dobroohranjen **pisalni stroj**

sistem „Yost“. Stroj se lahko ogleda vsak dan v pisarni tvrdke Kmet & Komp. na Marija Terezije cesti št. 8. 7587

Gustava Meyrinka roman

GOLEM

izide v kratkem v založbi Umetniške Propagande. 7639

Kontoristinjas prakso, popolnoma zmožna stenografije, strojepisja ter večja dvojnega knjigovodstva, se sprejme s 1. septembrom. Ponudba naj vsebuje podatke trgovske izobrazbe in dosedanjega službovanja ter plačilne zahtevke. **Pavel Mayr**, elektrarna v Kranju. 7615

Naročite si in berite

- Muhe -

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohlin Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštno K 4-50. Na roča se v

Narodni knjigarni
v Ljubljani.**„ADRIJA“**Mirodilnica in zaloga
fotografskih aparatov ter
potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slamnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobro sredstvo proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesionirana zaloga strupov.

Pri bolečinah, kakršne nastajajo pri

Revmatizmu

protinu, ohromelosti, ishiji, bolečinam v križu, nevralgiji, utrujenosti živcev itd. priporočajo mnogi zdravniki Fellerjev bolni pomirjujoči

Elsa Fluid

6 dvojnatih steklenic ali 2 specialni 24 K. Fellerjeve odvajajoče, prebavo pospešujoče, tek izboljšujoče rabarbarne

Elza-kroglice6 skatlic K 12. Edino pravi pri lekarnarju **Erga V. Feller, Stuba, Elza trg št. 238. (Ilir. Zagorje).** Zavoj in postojna se priručna posebej, na najceneje, kolikor več torej kdo naroči obenem temveč prihrani.**Išče se kompanjon**

za stavbno podjetje, ki je dobro vpeljano, v delu več novih industrijskih stavb. Ponudbe z navedbo kapitala od 100.000 K dalje ki bi nosile 15—20 % na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „Stavbenik 7635“ 7635

Zaloga pohištva in tapet**ERNST ZELENKA**
oblastveno zaprišeženi izvedenecSolska ulica 5 **MARIBOR** Gosposka ulica 25
priporočila svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236**Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba****Otvoritev hotela Wilson v Beogradu.**

Ravnateljstvo novo otvorenega hotela Wilson v Beogradu, Karagjorgjeva ulica št. 89, nasproti kolodvora, naznanja potnikom, ki prihajajo v Beograd, da ima na razpolago 30 elegantnih novo opremljenih sob. Postrežba točna in solidna.

7521 **Jovanović & Finca.****Generalna reprezentanca za kraljestvo SHS**
za baterije, žarnice, elektrotehniko
Jzdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.
Janko Pogačar, Ljubljana.
Skladišča, pisarne in razstavni lokal
Mestni trg 25.**Pod zakup hotel prvog reda u Beogradu**

Uprava Beogradske zadruge izdaje pod zakup svoj hotel „Bristol“ koji se nalazi u Beogradu u palati zadruginoj izmedju ulica: Karagjorjeve, Hercegovacke, Zvornicke i Sv. Nikolskog trga u neposrednoj blizini železnice i parobrodске stanice.

Hotel ima oko 60 soba za putnika, dve trpezarije, restoracija, lift i sve ostale prostorije potrebne modernom hotelu.

Hotel se izdaje: bez nameštaja, u kome slučaju zakupac je dužan da unese sav nameštaj, koji odgovara hotelu prvog reda; a izdaje se i sa nameštajem bez posteljnih stvari, tepiha i posudja kafanskog.

Ponude reflektanta sa oznakom, da li se hotel želi uzeti pod zakup bez nameštaja ili sa nameštajem; za koje vreme i po kojoj ceni, imaju se predati licno Upravi Zadruginoj u Beogradu najdalje do 15. avgusta.

U Beogradu, 29. Jula 1919.

Uprava Beogradske Zadruga.**Izvozna i uvozna tvrtka**
Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na velike

izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.

3533 **Brzojavni naslov: Poljakdrug.**

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 30.000.000.

JADRANSKA BANKA

Podružnica Ljubljana.

Rezerve: okrog K 10.000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Centrala: Trst.

Podružnice:

Dobrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Ekepostura Kranj, Opuzja, Spiljet, Sibenik, Zadar.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.**IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.****DAJE TRGOVSKE KREDITE** pod najugodnejšimi pogoji.**DAJE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.****PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.**

Brzojavni naslov: JADRANSKA.

Telefon št. 257.